

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—. — Poštno-šekovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Proslava desetletnice koroškega plebiscita.

Geslo vseh kulturnih narodov v Evropi in njih voditeljev — z malimi izjemami — se glasi: Pomirjenje duhov. Takšno pomirjenje je predpogoj za ohranitev in utrditev miru med narodi in državami. Najprej je treba razprožiti duha, potem bo sledila razorožitev ali vsaj zmanjšanje oboroženosti na kopnem, na morju in v zraku, in obstoj miru bo zajamčen.

Ne pomirjenje duhov, ampak izzivanje!

Koroški Nemci pa so drugega mnenja. Njihovo geslo ob desetletnici plebiscita na Koroškem je: nočemo vplivati pomirjevalno, marveč izzivalno. Praznovanje desetletnice samoposebi pomenja udarec v obraz tistim zavednim Slovincem, ki so o plebiscitu glasovali za našo državo, in pohvala tistih, ki so — četudi zapeljani z brezvestno nemškonacionalno agitacijo, z lažjo in obljubami — glasovali proti svoji slovenski narodnosti. Preslavljajanje plebiscitnega izida je torej povečevanje narodnega izdajstva in zasmeševanje zvestobe materinemu jeziku. Predmet te proslave je potemtakem nekaj, kar se po splošnih pojmih morale ne more imenovati lepo, plemenito in hvalevredno. Tem manj vzroka je za to proslavo, ker je gospodarske razmere Koroške in celotne sedanje Avstrije ne dopuščajo ter ne opravičujejo.

Gospodarsko stanje ne priporoča jubilaranja.

Kot pojasnilo gospodarskih razmer v Avstriji hočemo navesti dopis v graškem »Volksblattu« z dne 18. maja 1930 iz Ivnice (Eibiswald) pod naslovom: »Krik v sili! Ali smo obsojeni na smrt?« Ivnica leži pod slovenskim Radljem ter je bila nekdaž obljubena s Slovenci. Nekdaž je bil to cvetoč trg s 1300 prebivalci, med njimi s 1000 delavci, ki so delali v železniku, premogovniku, steklarni in v žagah. Danes vsa ta podjetja počivajo, število prebivalcev je padlo od 1300 na 900. Ni železniške zveze, ni cest, odtrgan od sveta hira ta nekdaž tako prospevajoči trg v smrt. Ker ni potrebnih prispevkov od države in dežele, Ivnica

propada kot pravcata pastorka države. Nekdaž tako lepe kmetije so uničene, gostilničarji, kavarnarji, trgovci, obrtniki: vsi nevzdržno hitijo v propad. »Ali morajo,« tako vpraša dopisnik, »takšne razmere vladati na državni meji v »čast« države? Ali je treba ljudstvo ob meji tirati v obup?«

Ni to edin krik v sili, ki se razlega iz Avstrije. Tudi drugod je tako ali slično. Tako je v Borovljah, najstarejšem in največjem industrijskem kraju v slovenskem delu Koroške. V plebiscitni dobi so Borovlje obogatele vsled živahnega trgovskega prometa, ki je prihajal iz Jugoslavije. Brezvestni nemški in nemškutarski agitatorji so takrat med delavci in obrtniki agitirali, da bodo Borovlje propadle, če pridejo k Jugoslaviji. In sedaj? Borovlje so propadle, najboljši delavci — puškarji so brez dela in kruha, delavnice so prazne, uboštvo se je naselilo tam, kjer je prej bilo blagostanje. To se je zgodilo radi tega, ker Borovlje niso v Jugoslaviji. Kmetškemu stanu se ne godi nič boljše. Javne dajatve so tolike, da pod njimi omahuje. Dolgovi rastejo, boben poje, zemlja gre v tuje roke. Z višin bežijo ljudje v dolino, iz doline pa v mesta. So kraji, v katerih težko najdeš kmetško mladino, zlasti dekleta: vse je šlo v tujino iskat službe. Da bi ljudje v takšnih gospodarskih prilikah jubilirali, ali ni škoda denarja?! In če tudi ta denar prihaja od zunanaj, zlasti iz Nemčije, bi se dal boljše uporabiti: za lajšanje gospodarske bede in povzdigo narodnega gospodarstva, ne pa za izlive nemškonacionalne zaigranosti in nestrpnosti.

Kaj hočejo prireditelji plebiscitne proslave?

V tem je namreč namen in pomen plebiscitnih slavnosti na Koroškem. Proslaviti hočejo desetletnico brezobzirnega ponemčevanja na slovenskem Koroškem in njegove uspehe med našim ljudstvom. V svoji nemškonacionalni in nemškutarski zaigranosti se niti ne zavedajo, da s tem pred svetom proslavljajo desetletnico svojega besedolomstva. Ta beseda je bila dana tik po plebiscitu na deželni zboru v Št. Vidu, namreč s svečano besedo dana obljuba, da bo strogo varovana enako-

pravnost obeh deželnih jezikov, da bo torej slovenski jezik v javnosti, v šoli, v uradu popolnoma enakopraven s nemškim. Beseda je bila dana, pa ne izpolnjena, dokaz, da so tisti, ki so dali obljubo, takoj izpočetka imeli namen obljube ne izpolniti. Slovenski jezik na Koroškem, torej tamkaj, kjer je bila njegova zibelka in prva domačija, je brezpraven, njemu ni mesta ne v šoli ne v uradu in tudi iz cerkve se izriva. Tako izpolnjujejo nemški mogotci Slovincem dane obljube. Njih cilj je na Karavankah utrditi mejo ne samo Koroške in Avstrije, marveč vesoljnega nemštva. Temu cilju tudi služijo plebiscitne svečanosti. Nemškutarji hočejo potrditi v suženjskem mišljenju ter jim s šumnimi veselnicami zapreti oči, da bi ne opazili gospodarske stiske, katero jim je kot edini dar prinesel plebiscit. Zavedne Slovence pa, tiste značajne može in žene, fante in dekleta, ki jim je slovenski materinski jezik sveta stvar in slovenska narodnost nedotakljiva, od Boga dana dobrina, pa hočejo ustrahovati, da bi se odrekli slovenski narodnosti in njenim pravicam ter se udali nemškonacionalni zahtevi, da je slovenstvo na Koroškem obsojeno na smrt.

V kakšnem duhu se bodo svečanosti vršile?

S takšnim duhom bodo prešinjene plebiscitne slavnosti na Koroškem. Potvarjali bodo zgodovino, dejstva bodo postavljali na glavo ter rekali: to je zdaj resnica. Zanikali bodo, da je bilo slovenstvo na Koroškem pred nemštvom, zanikali in poniževali pomen Gospesvete za slovenski narod. Lažljivo bodo deklamirali, da je Koroška in tudi njen slovenski del pred plebiscitom bila v stiski, da ji je pretela propast ter da je plebiscit prinesel odrešenje in srečo. Izdali so za slavnosti nek igrospev, neko legendo o stiski in rešitvi Koroške. Ta legenda je najboljši dokaz, v katerem duhu se bo proslavljala desetletnica glasovanja, ki je bilo 10. oktobra 1920. V tej legendi izvaja kronist (letopisec), kako je vpadel Slovan, kako je tamkaj pustošil in palil, a Koroška se je branila. Kor pa letopiščevim besedam dodaje pripevek: Kdor še more nositi orožje, v bran se postavi zoper tuje roparje. Kdo so ti slovanski roparji? Ali so to slovenski Korošci, ki so na Koroškem imeli svojo državo, predno je sploh kašen Nemeč bil na Koroškem? Mar so ti roparji tisti slovenski in slo-

vanski bratje, ki so koroškimi Slovencem prišli na pomoč v njihovi stiski? Mi vemo, da nam na to vprašanje ne bodo dali odgovora nemškonalionalni prireditelji plebiscitnih svečanosti. Bomo pa smatrali njihov molk kot odgovor. Ne smatramo pa se kot užaljene, ker smo od nemškonalionalnih zagrizencev vajeni takšnih in še hujših reči. Slovenski Korošci in mi z njimi ostajamo ravnodušni, ker je z nami pravica. Gospasveta in njeno izročilo, to je naše pravo! Kleveta in psovka nas ne more omajati.

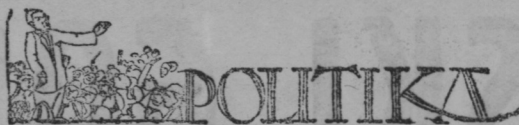
Goreče baklje — goreči slovenski demovi!

S Koroške je prišlo pred nekaj dnevi obvestilo, da je v temni noči ogenj uničil hišo in gospodarsko poslopje posestnika Vošpernika ob Vrbskem jezeru in posestnika Gasla na Zili. Oba dva moža sta bila slovenska korenjaka, ki se v svoji podedovani slovenski poštenosti in zvestobi nista dala ni za las premakniti s slovenskega pota. Ni težko uganiti, iz katerih krogov so tisti, ki so zažgali dvema Slovencema njihove lepe demove. Ob plebiscitu in kmalu po njem je bilo dosti takšnih obžalovanj vrednih slučajev, da so hiše zavednih in značajnih Slovencev, osobito če so stale osamljene, postale žrtve zločinskega plamena. Ob desetletnici so se ti žalostni slučajji začeli ponavljati. Ali naj so to goreče baklje za proslavo desetletnice? Svarimo pristojne činitelje na Koroškem in v Avstriji, da v tem oziru napravijo red ter obvarujejo naše slovenske brate pred takšnimi izbruhi sovraštva nacionalističnih teroristov (strahovalcev). Če ti zagrizenci ne uvidijo, pa morajo vsaj pristojni činitelji uvideti, kako takšni sovražni izbruhi delujejo v sedanjih dobi, ko se varstvo narodnih manjšin smatra kot ena najvažnejših mednarodnih zahtev. Bol, prizadeta na Gosposvetskem polju, na Zili, ob Vrbskem jezeru, ne boli samo tamkaj, marveč boli tudi v Mariboru, v Ljubljani, v Zagrebu, v Beogradu, v Novem sadu, v Sarajevu, v Skoplju in v Bitolju. V tem razpoloženju bomo pazljivo zasledovali potek plebiscitnih slavnosti in dogodkov na Koroškem.

Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čašico naravne Franz Josefove grenčice, ki doseže radi tega, ker čisti kri, želodec in čreva pri dečkih in deklicah prav znatne uspehe. V otroških klinikah se uporablja »Franz Josefova« voda že pri malih največ težko zagatenih bolnikih. »Franz Josefova« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Jako zanimivo je opazovati, kako napredno je naše ljudstvo tudi glede obutala. Vedno bolj se širi ta predmet pri nas. Moramo reči, da je to pametno in modro. Ena Palma-peta ne drži samo dalje kakor usnje, gre se na Palma mirno in elastično kakor na preprogi. varuje telo in drage čevlje. Palma so celo cenejši kot usnje. Mislimo, da vsak, ki drži kaj na svojo zunanost, naj nosi Palma pete.

Za dijaško kuhinjo so pogrebci nabrali na karminah Josipa Holca iz Kobilšaka 154 (ne samo 45 Din, ker se je 100 Din še naknadno dodalo.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Iz Madžarske. Na Madžarskem so proslavljali 10 letnico trianonske mirovne pogodbe, po kateri je bila Madžarska okrnjena na današnje stanje. Ob priliki te desetletnice so se vršile manifestacije za spremembo trianonske pogodbe in povratek Habsburžanov. — Madžarska odklanja predlog francoskega zunanjega ministra Brianda za ustanovitev zvezne Evrope. — Ako bi se priključila Madžarska Briandovi spomenici, bi bile s tem pokopane vse njene nade za spremembo mej in mirovni pogodbe. — Po časniških poročilih bo potoval madžarski ministrski predsednik grof Bethlen v London. Madžari pripisujejo temu potovanju veliko važnosti.

Sprememba v vladi na Poljskem. — Notranji minister Jozsewski je odstopil. Za njegovega naslednika je bil imenovan bivši notranji minister, general Sklakowski. Ta sprememba v poljskem kabinetu pomeni novo bojno napoved vlade demokratični opoziciji.

Iz nemirne Indije. V Bombayu so se začela mirovna pogajanja med pristaši Gandija z vlado. Govori se, da obeta angleška vlada vsem obsojencem v tem uporu odpust kazni, če opusti Gandi svoje nastope proti vladi. Gandi zahteva proglasitev Indije v dominion, kakor so: Avstralija, Kanada itd. Nacionalisti v Bombayu so sklenili, da bodo začeli napadati alkoholne točilnice. Pred trgovske lokale se postavljajo indijske ženske, ki preprečujejo prodajo inozemskega suknenega blaga. Veletrgovci s soljo so sklenili, da ne bodo naročali od vlade nobene soli še štiri mesece.

V Indokini je izbruhnil upor domačinov, ki je komunističnega značaja. Proti mestu Vinh Long korakajo kmetje z ženami, otroci ter z rdečimi zastavami.

Umazanije bivše španske diktature. Sedanji španski ministrski predsednik general Berenguer je dal preiskati poslovanje finančnega ministra pod diktaturo Rivere. Dognali so, da je povzročil ta mož državnim financam izgubo 18 milijonov angleških funtov.

Rusi in Nemci se razgovarjajo. Medtem ko je obrnjena pozornost mednarodne politike na spor med Francijo in Italijo, se vršijo v Moskvi razgovori med zastopniki Nemčije ter Rusije, katerim je pripisovati z ozirom na mednarodni položaj zelo velik pomen. Ker se toliko piše o teh razgovorih, razglaglašajo Nemci, da gre tokrat le za razčiščenje položaja nemških državljanov v Rusiji, nakar bo Nemčija, ako bodo sovjeti dali zagotovilo, da se v notranje zadeve Nemčije ne bodo več vtikali, skušala Rusiji ugoditi v gospodarskih vprašanjih; v druge želje sovjetske Rusije glede mednarodnih političnih vprašanj pa se Nemčija sploh ne bo spuščala.

Srednjeveško krivoverstvo — podlaga protestantizma.

Srednji vek ni bila samo doba moči ter procvita katoliške Cerkve, ampak tudi žalostni čas krivih ver. Radi pomanjkanja prostora ter časa se ne moremo dotakniti vseh pojavov krivoverstva v srednjem veku, ampak hočemo omeniti le dve, ki sta bili tudi podlaga protestantizma.

Janez Wiclif.

Janez Wiclif se je rodil leta 1324 v angleški vasi Wiclif. Študiral je v Oxfordu in bil pozneje profesor: modroslovja, bogoslovja in prava. Zahteval je od duhovščine apostolsko uboštvo, a obenem je napadal z največjim sovraštvom beraške redovnike. V svojih nastopih se je zmotil tako daleč, da je zavrgel papeštvo, proglasil sveto pismo za edini verski vir, in učil, da je Najsvetejši zakrament le znak (simbol) Kristusovega telesa in krvi. Ker so njegovi krivi in boljševiski nauki vzbudili kmečki punt, je bil odstavljen kot profesor, padel je v nemilost na dvoru, njegov krivi nauk je bil obsojen od Cerkve. Umrl je v prognanstvu leta 1384, ne da bi bil preklical svoje zmote.

Janez Hus.

Krivemu češkemu apostolu Janezu Husu je pripravil Wiclif pot. Janez Hus se je rodil kot sin kmečkih staršev leta 1369 v vasi Husinec. Študiral je v Pragi, kjer je postal pridigar in kraljičin spovednik. Wiclifovi spisi so ga navdušili, da je začel tudi on nastopati z vso silo proti bogastvu Cerkve in duhovščine. Radi krivih nauk je bil po predhodnih opominih izobčen iz Cerkve, a se je skliceval na vesoljni cerkveni zbor, kateri edino bi naj imel po njegovem zatrdilu pravico, soditi o njegovi pravi ali krivi veri.

Na povabilo kralja Sigismunda se je podal na cerkveni zbor v Konstanco ob Bodenskem jezeru. Sam je trdil, da bo preklical svoje nauke, ako mu jih bodo ovrgli na podlagi svetega pisma. Ker je obsodila Cerkev že poprej Wiclifove krive nauke, so bili zavrženi tudi Husovi. Ker kljub obsodbi od strani cerkvenega zbora ni hotel preklicati trditve ter je vztrajal odločno v zmoti, ga je izročila po tedajnem običaju cerkvena oblast kralju Sigismundu, da ga kaznuje. Kot nespokorni trdovratnež je bil sežgan na grmadi 6. julija leta 1415.

Huziti.

Vest o Husovi smrti je razburila celo Češko. Vse je začelo častiti Husa kot »mučenca«, katoliške duhovnike so preganjali, menihe izganjali ter izropali samostane. Češko in moravsko plemstvo se je združilo in zahtevalo obhajilo pod obema podobama, kar je bilo tedaj že prepovedano po cerkvenem zboru. Zahteva prostega cerkvenega govora in obhajila pod obema po-

dobama je postala bojni klic huzitov. Ko je videl češki kralj Vencel, kaj vse je rodil Husov nastop ter smrt, ga je zadela kap radi razburjenja. Njegove mu bratu Sigismundu kot pravemu dediču češkega prestola je odreklo plemstvo priznanje. Vodja Čehov Janez Žižka je zgradil trdnjavo Tabor. Izbruhnile so huzitske vojne, ki so trajale od leta 1419 do 1436. Čehi so potolkli večkrat kraljeve čete ter ropali in morili po sosednih pokrajinah.

Huziti so postali republikanci, zavrgli so celo upravo Cerkve, v kolikor ni razvidna iz svetega pisma, spoved, svete podobne in so skušali odpraviti po vzgledu današnjih komunistov tudi zasebno lastnino. Huzitska verska ločina se je končno izpozabila po nekaterih privržencih tako daleč, da je zavrgla celo Najsvetejši zakrament in so hodili nekateri posebno zagrizeni huziti nagi okrog.

Kljub dolgoletnim oboroženim nastopom ni bilo mogoče ukrotiti huzitov nasilnim potom. Cerkev je pomirila posebne krivoverce mirnim potom leta 1436. Po spravi s Cerkvijo je bilo huzitom dovoljeno: Prejem svetega obhajila pod obema podobama pod pogojem, da vsakdo veruje, da je pričujoč Kristus pod vsako podobo. Smrtni greh, posebno očiti, se naj kaznujejo po božjih zakonih ter po nauku svetih očetov, a le od strani oblasti. Božja beseda se naj oznanja prosto, vendar le od oseb, ki so za to pooblašcene od Cerkve. Cerkev ima pravico do posesti, tudi duhovščini se prizna osebna last, vendar cerkveno posest smejo opravljati duhovniki le kot oskrbniki. Čehi se niso držali teh mirovnih točk in je prišlo še večkrat do uporov ter nemirov. Še le katoliškemu poljskemu kralju Ladislavu se je posrečilo leta 1450, da je pomiril toliko let z ognjem in mečem razburkano Češko v cerkvenem ter političnem oziru.

Leta 1450 je bila ustvarjena iz preostankov huzitov organizacija čeških in moravskih bratov. Ta verska ločina (sekta) je učila, da obstoji Cerkev le iz izvoljenih ter v naprej za zveličanje določenih, tajila je Kristusovo pričujočnost v Najsvetejšem zakramentu ter zavrgla molitev za pokojne. Češki in moravski bratje so se združili leta 1604 s kalvinci (protestanti).

Razven Wiclifa in Husa so se pojavili skoro istočasno tudi po drugod bojevniki proti Cerkvi ter njenim naukom, a njihovi nastopi niso rodili daleč toliko zla nego pogubonosni nauki zgoraj imenovanih dveh krivovercev.

★

Papež bo sklical kardinale na tajno sejo, ki bo 30. junija. Na seji bodo imenovani novi kardinale, ker je umrlo v zadnjem času več kardinalov.

Kdor si želi cene in dobre obleke naj se oglasi v konfekcijski in modni trgovini

ŽIGA WEISS
Celje-Gaberje 591 II

NOVICE

Železniška lokomotiva je odpovedala v soboto, dne 31. maja na progi v Žerovincih pri osebnem vlaku. Na pomoč je moral prispeti stroj, ki je vlekel vlak iz Murske Sobote v Maribor.

Silna neurja so obiskala v nedeljo, dne 1. junija Prekmurje. Nevihte in neurja so povzročila upoštevanja v Dobrovniku, Fokoveh, Vučji gomili do Cankove. Znatno je poškodovan most pri Dobrovniku.

Strela je udarila dne 2. junija med hudim nalivom v nove hleve posestnika Vehovarja na Videžu pri Slovenski Bistrici. Ker ni bilo sena na podstrešju, se je domačim posrečilo, da so ogenj udušili. Strela je raztrgala le del strehe in oplazila v hlevu telico, da so jo morali zaklati.

Čudno tele. Na Humu pri Ormožu je povrgla krava 3. junija tele (teličico), ki je imela dva gobca, štiri oči, dve ušesi in dve čeli. Nestvor je bil pravilno razvit in živ. Da so oteli kravo, so morali teletu glavo zasukati tako, da se je zadušilo.

Zadružna Samopomoč v Mariboru, Miklošičeva ulica 2 javlja vsem članom 4. oddelka, da je umrla dne 29. aprila 1930 članica tega oddelka gospa Marija Beranič, prevžitkarica iz župnije Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Rajna je bila članica, naj počiva v miru! — Četudi je bila rajna le dober mesec dni članica društva, in ni bilo društvo v smislu pravil, ki določajo, da mora biti vsakdo član društva vsaj pol leta, da dobi podporo, zavezano izplačati kako podporo, je vendar izplačalo sinu prav lepo podporo. Društvo je v tem prvem slučaju smrti pokazalo, da je občekoristno podporno dru-

štvo namenjeno za kmečko prebivalstvo na deželi.

Zadružna Samopomoč v Mariboru, Miklošičeva ulica 2 ima v večini okrajev svoje zastopnike, sprejme pa še zastopnike za nekatere okraje, kakor na primer Posavje, okraj Laško itd. Kdor želi prevzeti zastopstvo, naj se obrne na društvo, ki mu bo dalo vsa natančnejša pojasnila.

Avtobus Celje—Dobrna vozi odslej petkrat dnevno tja in nazaj. Vsled nepričakovanega navala se je morala že sedaj otvoriti peta proga z odhodom iz Dobrne ob 14.50 in prihodom v Celje ob 15.40, kjer ima zveze na oba osebna in na brzovlak proti Ljubljani in Zagrebu ter z odhodom iz Celja po prihodu vseh treh vlakov ob 16.15 in s prihodom v Dobrno ob 17.05. Kdor ima tiskan vozni red, naj ga v tem smislu popravi.

Požar v Škalah pri Slovenjgradcu. Dne 3. junija krog pol šeste ure zjutraj je izbruhnil požar v Škalah pri Slovenjgradcu pri posestniku Francu Špegu. Vzrok požara so bile najbrž saje v dimniku, ki so se vnele v stanovanjski hiši, ko je zakurila gospodinja v peči za peko kruha in kuho svinjske krme. Prevžitkarju Kuplen, ki je sostanovalec, je zgorela ob tej priliki obleka in 1250 Din gotovega denarja. Na podstrešju je uničil požar večje količine masti in pšenice. Požarnim brambam iz Velenja ter Družmirja gre zahvala, da se ni razširil ogenj iz hiše še na gospodarsko poslopje, ki je v neposredni bližini.

Požar zahteval človeško žrtev. — Iz Poljčan smo prejeli to-le poročilo: V nedeljo, dne 1. junija je udarila strela v Prešernov vinski hram v Cerju pri Poljčanah. Ker sta bili poleg kleti in prešnice še dve sobi ter kuhinja pri viničariji, je bila doma 37 letna mutasta viničarjeva hči Mima. Bila je ob času udara strele sama doma in jo je zadušil dim od slame, ki je bila pri-

Najlepše darilo za birmance je lep molitvenik!

Velika izbira molitvenikov v
Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta 5

Aleksandrova cesta 6

Naslov molitvenika	Rdeča obreza	Zlata obreza
	DINARJEV	
Ključek nebeški	15	20
Moj tovariš	16	20
Češčena Marija	14	16, 17, 18, 41, 45
Rajski glasovi	—	23, 24, 25, 26, 39, 53, 56
Kviška sreča	—	16, 17, 18, 23, 40, 42
Slava Begu	7	14
Za Jezusom	13	26
Pri Jezusu	9	30, 42
Oče naš	—	26
Kam greš	8.50	24, 34
Sv. Pomlad	7.50	11, 14, 20, 28
Angelček	6	10, 12, 16, 19, 23, 36
Življenje mojega življenja	11	16, 20, 23, 35
Marija Pomočnica	11	14, 20
Reši svojo dušo	11	14, 20
Družbenik Marijin	16	22, 44
Beseda življenja	22	30
Sv. Anton Padovanski	24	28, 48

pravljena za vez in ki se je vnela po udaru. Viničarija je pogorela s krasno prešo vred do golega zidovja. Vino v dobro obokani kleti je ostalo nepoškodovano.

Vola je ukradel. Iz zaprtega hleva je bil ukraden v Podgorju pri Šoštanju posestniku Kotniku tri leta stari vol. Par dni zatem je prignal vola neznanec k posestniku Novšaku v Zavodnji in ga ponujal na prodaj. Ker ni imel živinskega potnega lista, Novšak vola ni kupil in tat se je napotil v svojo občino po potni list. Za ukradenega vola je zvedelo orožništvo, ki je uzmoviča prijelo, ko se je vrnil k Novšaku s potnim listom.

Radi dekleta. Dne 31. maja zvečer je prišel Elsbacherjev hlapec Ant. Krajnc s svojo zaročenko Francko Drobnetovo v Resnikovo gostilno v Marija gradu, kjer se je nahajalo več že vinjenih fantov, med njimi tudi Karel Gaberšek iz Zatrežja. Ti so takoj začeli izzivati Krajnc in mu hoteli s silo odvesti dekleta ter ga spraviti v svojo družbo, čemur pa se je dekle ustavilo. Krajnc je, da se izogne pretepu, zapustil z dekletom gostilno in odšel proti domu. Gaberšek in dva brata Cverleta pa so mu sledili in ga je Gaberšek, ko ga je dohitel, udaril s kolom po hrbtu. Da se ubrani, je Krajnc potegnil žepni nož in zamahnil okrog sebe, pri čemer je Gaberšeka zadrl z ostrino v vrat in mu prerезal žilo odvodnico. Hitra zdravniška pomoč in prevoz v Celje v bolnico sta mu rešila življenje.

Utopljenca so potegnili iz Savinje. V Rimskih toplicah so potegnili v pondeljek, dne 2. junija iz Savinje truplo Jurija Žličarja iz Št. Jurja ob Taboru, ki je ponesrečil pri prevozu preko Savinje, kakor smo poročali v zadnji številki.

Bruhanje ognjenika Vezuva. Točno leto dni po lanskem izbruhu v dneh od 2. do 6. junija je pričel Vezuv te dni ponovno bruhati.

Čudo — daru za jezike. Naravnost čudesno nadarjenost za tuje jezike je imel letos umrl Nemeč Emil Krebs. — Rojen je bil kot sin preprostega tesarja v šlezijijski vasi Esdorf. Kot sedemletni ljudskošolar je prišel v šolski knjižnici do nemško-francoskega slovarja. Po par mesecih je že pozdravil učitelja v francoščini. Izredno nadarjenega dečka so poslali v gimnazijo v Schweidnitz. Ko je končal 17 let, je govoril 12 jezikov. Na očetovo željo je študiral v Berlinu pravo in obenem obiskoval na visoki šoli oddelek za tuje jezike. Ker je že govoril tedaj toliko jezikov, so mu svetovali, naj se loti

kitajščine, ki je najbolj težavna. Po preteku dveh let je bil že popolen Kitajec v pismu ter besedi, da, celo razna narečja je poznal. Leta 1893 z 21 leti je bil dodeljen nemškemu poslanstvu kot tolmač. Zgodilo se je, da je prejela kitajska vlada od mongolskega plemena, ki se je osvobodilo leta 1912, pismo, kojega pisave ter vsebine ni znal razbrati nobeden kitajski učejak. Obrnili so se na Krebsa, ki je dokument urno prečital. S Kitajci iz pekinške okolice se je razgovarjal v raznih narečjih tako dobro, da mu ne bi bil nikdo prisodil, da ni rodom Kitajec. Po izbruhu svetovne vojne je moral ostaviti Peking in se je preselil v Berlin v zunanje ministrstvo, kjer je ne- prestano nadaljeval jezikovne študije. V občevanju je bil redkobeseden ter zadirčen in najrajši sam pri knjigi. V svoji delavni sobi je imel le eden polamani stol, na katerem je sedel sam in je moral vsak obiskovalec pri razgovoru z učenjakom stati. Svoje žene se je znebil pri študiju s tem, da jej je začel čitati kake indijske ter druge knjige in hvaliti lepoto kakega prav izredno tujega jezika. Ko je umrl 2. aprila 1930 v starosti 62 let, je popolnoma govoril ter pisal 59 jezikov, nad 100 jih je razumel, čital in prestavljal.

Ženska, ki je umrla dvakrat. Znameniti kirurg v Parizu dr. Bouchon je zabeležil te dni v časopisju to-le: »Avtomobil je povozil žensko, katero so prepeljali v bolnico mrtvo. Hitro sem jej odprl oprsje, da sem prišel do srca, ki je imelo dolgo raztrgano rano, radi pritiska teže avtomobila. Ženska ni dala nobenih znakov življenja. Hitro sem zašil rano in začel masirati srce, ki je začelo oživljati in z njim tudi žile. — Posrečilo se mi je žensko spraviti k življenju za 35 minut, a je nato umrla radi stisnjenja jeter.« Kirurg je mnenja, da toliko ljudi s prebodenim ali prestreljenim srcem ne bi umrlo, ako bi bila takoj po ranjenju pri rokah kirurški pomoči.

Redek narodoslovni pojav. Na ogromnem otoku Nova Zelandija pri Avstraliji so prvotni prebivalci Maori. Pri ljudskem štetju leta 1825 so našli maorov 100 tisoč duš. Leta 1874 45 tisoč, leta 1896 le še 39 tisoč. Novoze- landska vlada se je začela brigati radi izumiranja prvotnega plemena in res tudi dosegla, da so Maori od leta 1900 v stalnem naraščanju glede števila. — Danes jih je že 60 tisoč, so čisto kultivirani in nekateri v najvišjih uradniških službah. Celotno prebivalstvo po avstralskem morju in na tihooceanskih otokih je v izumiranju, izvzemši

Maore na Novi Zelandiji in Novokaledonce.

Praznoverje na Kanarskih otokih. — Oddaljenost od omikanega sveta je na teh otokih, ki ležijo v Atlantskem Oceanu, zapadno od afriške obali, imela na versko mišljenje njih zapuščenega prebivalstva polagoma tak učinek, da se je njih prvotna krščanska vera izpremenila v nekako mešanico, katera zdaj obstoja iz ostankov krščanstva, spiritizma, v pretežni večini pa iz praznoverja. Na račun tega potvorjenega verskega naziranja se pripisuje grozni čin, ki ga je izvršila v neki mali vasi na otoku Tenerifi družina, po imenu Valido. Živih članov v družini je bilo pet, starši in tri hčere. Med svoje družinske člane pa so še vedno šteli tudi sina Ferdinanda, ki je sicer umrl pred letom dni, a ga je družina, vdana praznoverskemu spiritizmu, še vedno smatrala kot del sebe, češ, da lahko občuje z njegovim duhom. Ta misel se je tako utrdila v njihovih glavah, da so nazadnje v resnici bili prepričani, da umrli občuje z njimi. Neke noči se je baje duh prikazal nekemu družinskemu članu, skoraj gotovo v sanjah, ki jih je rodila razgreta domišljija, in javil, da drugače ne bo rešen s kraja teme, razen, ako se ena izmed sester zanj ne žrtvuje. Takoj drugo jutro so nato sestre žrebale med seboj, in žreb je zadel najmlajšo, 16 letno Kalendarijo, ki je tudi brez obotavljanja bila pripravljena vzeti žrtev na se. Ostali sestri in starši so jo nato slekli, privezali k postelji in jo s spletenimi vrvmi pričeli bičati. Pri tem delu so izmenjevali drug drugega, dokler ni po šesturnem trpinčenju uboga žrtev, ki je vse vdano prenašala, končno izdihnila. Ko je policija zvedela za zadevo, je vso družino aretirala.

Obesili napačnega moža. Kakor se poroča iz mesta Ahualulco v Mehiki, je v tamkajšnji okolici četa oboroženih mož ponoči zasledovala nekega bandita. Pri tem je ujela nekega možkega, o katerem je domnevala, da je tisti, ki ga iščejo. Proces je bil kratek in nesrečneža so obesili na prvo drevo. Z grozo so pa drugo jutro ugotovili, da je mož, ki so ga obesili, ne iskani bandit, pač pa obče spoštovani državljani, ki je v svojo nesrečo bil nekoliko podoban banditu in mu je bilo tudi ravno tako ime.

S steklim psom nad tekmeča. Mehikiški listi poročajo o dogodku, ki je brez dvoma vrhunec zlobe ljubosumnega. Neki Croceo iz Guadalajare se je rešil tekmeča pri svoji znanki na silno krut in brezsrčen način. Privezal je psa na verigo ter mu nekoliko dni v največji vročini ni dal vode, da je nesrečna žival obolela na steklini. Nato je prežal na svojega tekmeča in spustil psa v trenutku, ko je mimo hiše prišel Pablo Carmona, njegov srečnejši tovariš pri gospodični Roziti. Pes je seveda popadel in ogrizel Carmono in ta je tudi podlegel grozni bolečini. Policija je nekaj zasumila in zaprla Crozija. Zločinec je v ječi priznal svoje grozno dejanje.

Tudi v Zedinjenih državah je jako občutna brezposelnost. V Chikagu je

Vse društvene knjižnice

ki so znale vpeljati Karl Mayove spise, poročamo, da te knjige ljudje izredno radi čitajo. Prva knjiga „KRIŽEM PO JUTROVEM“ obsega štiri zvezke, vsak stane Din 13.—, celotna knjiga vezana polplatno Din 65.—, celoplatno Din 70.—. Druga knjiga „PO DIVJEM KURDISTANU“ do sedaj izšla dva zvezka po Din 13.—. Naroča se pri

TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU

ZVEČER za namakanje

ZJUTRAJ za izkuhanje

Schick

Schick

ŽENSKA HVALA TERPENTINOVO MILO

pa je pranje gotovo!

729

neki neznan moški pustil malega otroka dvema ženskama v Lincoln parku. Moškega so po naključju našli in seveda postavili pred sodišče. Njegova izjava pa je tako ganila sodnika, da se je odločil, odložiti obravnavo. Kakor je moški izpovedal, se ni nameraval popolnoma odpovedati otroku, ampak mu samo pomagati. Lačen otrok je jokal, v hiši pa ni bilo niti novčiča, da bi mu kupili mleka. Nosil je nato otroka v več sirotišnic, a povsod je bilo tako napolnjeno, da ga niso več mogli prevzeti. Tako se je odločil za skrajnost in je oddal otroka neznan ženski, o kateri je upal, da mu bo dala jesti.

Vse cenjene čitatelje opozarjamo na prilogo, ki smo je priložili zadnji številki našega lista, prospekte za nakup srečk državne razredne loterije tvrdke A. ARNUŠ-ANTONJEVIČ — Beograd, Knez Mihajlova 48.

*

Poleti na severni in južni tečaj

V naslednjem hočemo podati kratek pregled, kako se trudi človek od leta 1897 do danes, da bi raziskal ter odprl svetu neznan ter nepregledno obširna morja ter pokrajine krog severnega ter južnega tečaja. Sledeči seznam pa vsebuje le letalne poskuse in sicer:

Leta 1897 se je podal Andre z dvema tovarišema v balonu »Oernen«, ki je imel prostornine 4.500 kubičnih metrov iz Spitzbergov proti severnemu tečaju. Balonska ekspedicija je izginila bogznanj kje in nikdo ni več slišal o njej.

V letih 1907/9 se je poslužil Wellmann zračne ladje, ki se je dala voditi in vsebovala dvigalne moči 9.000 kg. Poskusi so se vršili s Spitzbergov, a so se ponesrečili in so jih prekinili. Te ekspedicije se je udeleževal tudi znani nemški grof Zeppelin in več drugih strokovnjakov. Prepričali so se tedaj, da zračna ladja na motorni pogon ni za vožnje po najbolj severnih krajih.

Leta 1914 se je dvignil na vodnem letalu ruski lajtnant I. Nagurski od Novaje Semlje in letel v avgustu proti severnemu tečaju. Dosegel je 76° 20' severne širine.

Leta 1923 se je odpravila proti severu letalska ekspedicija, ki je hotela pomagati pri Nobilovem ponesrečenju izginulemu Amundsenu. Pri ekspedici-

ji s tremi Junkerjevimi letali sta bila Švicar Mittecholzer in Nmec Neumann. Preletela sta v krogih ledenike Spitzbergov, napravila pot 1000 km in dosegla 80 stopinj severne širine.

Leta 1924 se je odpravila na letalska raziskovanja severnih krajev Amundsenova ekspedicija. Z ladje »Maud« je letel pilot Dabl med Wranglovim otočjem ter Sibirskimi otoki.

Leta 1924 se je mudila na Spitzbergih angleška ekspedicija, katere so se udeležili znanstveniki z vseučilišča v Oxfordu. Raziskovalci so se pečali z merjenjem.

Leta 1924 je letel še danes znameniti ruski letalec Čuhnovski iz Novaje Semlje preko Karskega morja.

Leta 1925 se mudil na severu Mac Millanova ekspedicija s piloti: Byrd, Schur in Reben. Leteli so na treh ameriških aeroplanih iz Etoch na zapadni Grölandiji preko ledenikov in dosegli 79 in pol stopinje severne širine.

Leta 1925 se pojavi Amundsen Elhworth ekspedicija s šestimi udeleženci in dvema Dornier aeroplanoma. Dvignili so se v zrak v Kingsbay preko Spitzbergov in dosegli 87° 23' severne širine. Morali so pristati, ker se je pokvarilo eno letalo in vsi so se vrnili v enem aeroplanu po 26 dneh. Pri tej priliki je zmeril Elhworth morsko globočino 3750 metrov.

Leta 1925 sta poletela Rusa Čuhnovski in Kalvica iz Leningrada na Novajo Semljo ter nazaj.

Leta 1926 letita Amerikanca Wilkins in Eieslon iz Feierbanksa na polutoku Alaska preko rta Barrow in dosežeta 74 stopinj severne širine.

Leta 1926 je preletel znani ameriški letalec Byrd na fokerju iz Spitzbergov severni tečaj in se je tudi srečno vrnil.

Leta 1926 imamo znamenito Amundsen-Elhworth ekspedicijo na zračni ladji »Norge«. Tokrat je bil prvič zraven italjanski general Nobile. Zračna ladja je vsebovala 18.500 kubikov. Ekspedicija se je dvignila v zrak v Kingsbayu preko Spitzbergov — severnega tečaja in se spustila srečno na zemljo na severo-ameriškem polutoku Alaska. Tokrat je preplula prvič zračna ladja severni tečaj.

Leta 1926 je preletel ob priliki lova na divje pse Rus Babuškin Belo ter Barantovo morje.

Leta 1926 leti ruski pilot Kalvica iz Sibirije preko Wranglovega otoka in nazaj.

Leta 1926 leti Rus Galysch in Krasnojarska ob Jeniseju do Dudinke (68 stopinj severne širine).

Leta 1927 je na pozorju ameriška Detroit ekspedicija s pilotoma Wilkins in Eielson od alaska rta Barrow ter izmerijo morsko globino 5.440 metrov.

Leta 1927 vidimo tudi rusko severno ekspedicijo pod vodstvom Krasinskega z dvema aeroplanoma. Ekspedicija je napravila več poletov od rta Severny (sibirski obal) do Wranglovega otočja in nazaj.

Leta 1928 letita Wilkins ter Eielson od rta Barrow na Alaski preko severnega tečaja na Spitzberge v 20 urah.

Leta 1928 je napravil znani Nobile na zračni ladji »Italia« iz Kingsbaya tri vožnje. Zadnja je bila preko severnega tečaja in na povratku je prišlo do znanega ponesrečenja, pri katerem je bilo ob življenje osem mož. Ekspedicije so se udeležili med drugimi znanstveniki ter učenjaki: Bechounek, Malmgren in Petremoli.

Leta 1928 imamo rešilne letaske ekspedicije, ki so se trudile, da bi rešile s plavajočega ledu Nobilove ponesrečence. Pri iskanju Nobilove skupine je smrtno ponesrečil Amundsen in oba francoska pilota na francoskem vodnem letalu »Latham«. Ponesrečencem so hiteli na pomoč Rusi z dvema ledolomilcema »Krasinom« in »Malyginom«. Iz »Krasina« je delal polete ruski pilot Čuhnovski in odkril ter rešil z leda Italjana Zappija in njegovega onemoglega tovariša. Šved Lundborg je rešil na letalu generala Nobila. Ob tej priliki se je lotil brezuspešnih letalskih rešilnih poskusov Italjan Maddalena iz Tromsö preko Spitzbergov.

Leta 1928 sta bila v ruski letalski ekspediciji pod Krasinskim pilota: Wolynski in Koschelew. Polet se je vršil iz Vladivostoka ob reki Amur — Petropavelsk na Kamčatki na Uelen in do rta Deschnew ob Severnem ledenem morju.

Leta 1928/29 je letel ameriški pilot Eielson 10. novembra 1928 iz Alaske

do rta Sewerny ob obali Ledenega morja, da bi prinesel pomoč ladji »Nanuk«, ki je tičala zamrznjena v ledu. Aeroplan je ponesrečil in sta se ubila znani pilot Eielson s tovarišem. Da bi našla ponesrečenca, sta se trudila dva ruska aeroplana pod vodstvom pilota Crossona. Pomagali sta tudi ladji »Nanuk« ter »Stawropol« s 150 psi. Kljub temu, da je bil mraz 52 stopinj Celzija pod ničlo, štiri metre snega, so vendar le našli ostanke letala in oba mrliča.

Leta 1929 ruska ekspedicija Krasinski s pilotom Kalvica — poleti preko rta Uelen — Sewerny na Wranglovo otočje, kjer so obiskali tamošnjo naselbino Eskimov. Od Wranglovega otoka so leteli preko rta Sewerny—Nišne Holymusk—Ljachow otok Kasačje v Bulum ob reki Leni. Ta ekspedicija je obiskala vse najbolj severne sibirске naselbine.

Leta 1929 leti Rus Čuhnovski iz Leningrada preko Arhangelska v Ingorški Schar ob Karskem morju. Njegovo letalo je vodilo karavano trgovskih ladij čez led Karskega morja do izliva Beringovih veletokov Ob in Jenisej. Ruska pilota Kalvica ter Čuhnovski sta preletela v poletju 1929 tri četrtine morske obali neizmerne severne Azije.

Leta 1928/29 se je vršila ekspedicija Amerikanca Byrda na južni tečaj. O ekspediciji smo poročali natančno v našem listu. Istočasno z Byrdom se je lotil raziskovanja južnega tečaja pilot Wilkins iz oporišča Deception otočje. Byrdovi in Wilkinsovi poleti po pokrajinah južnega tečaja so se nadaljevali v poletju 1929/30 in prinesli kulturnemu svetu nepregledno važni material za spoznanje ter proučevanje dela sveta ob južnem tečaju.

Doslej se je lotilo raziskovanja severnih in pokrajin krog južnega tečaja: štiri ekspedicije z zračnimi ladjami, oziroma ena z balonom s šestimi vozniki, preko 30 aeroplanskih z nad 100 poletij. Vsi raziskovalci teh ledenih pokrajin povdarjajo, da so tod nevarnosti, ki presega tolikokrat človeške moči. Le pogledjmo na zgoraj povedano in bomo dobili: Andrej je izginil z balonom in tremi možmi. Nobile je ponesrečil, ko je srečno prevozil 12 tisoč km. Njegova ponesrečena ekspedicija je zahtevala osem smrtnih žrtev in dva ponesrečenca. Ko so iskali Nobileove raziskovalce, je ponesrečilo še več uglednih oseb, da je pogoltnila cela polomija 19 življenj.

In zakaj ti naporji? Preko severnega tečaja hočejo odkriti na vsak način najkrajšo zračno črto iz Evrope v Ameriko in pod ledeno odejo južnega tečaja pa čakajo odkritja ter dviga od človeške roke — neizmerni zemeljski zakladi.

*

Svetu malo znana nesreča.

V kotu, kjer zavije afriška vzhodna obal proti jugu, se raztega v notranjost Afrike predvojna nemška kolonija Kamerun, ki je danes angleško-francoska last. Pokrajina je dva in polkrat toliko nego je Nemčija in radi izredno ugodnega podnebja rodovitna na: kavčuku, kakau, olju ter lesu. Pri pametnem izrabljanju naravnih bogastev bo Kamerun kmalu odločujoč tudi na svetovnem trgu. Po koloniji se razteza pogorje, ki sega do morske obale in je najvišja gora visoka 4700 metrov. Afriški pragozd sega do morja, kjer je bajno ležeča izvozna luka Victoria.

Kakor smo že omenili, je Kamerun hribovit in so gore izrecno vulkanskega izvora. Glavni ognjenik se imenuje Fako, je visok 3200 metrov in so se stene žrela že davno — davno zrušile. Znanstveniki trdijo, da je najstarejši vulkan kamerunski Etinde (1715 metrov), ki je začel po desetletnem mirovanju z izbruhi leta 1909. Zopet se je umiril in do nove strašne ognjeniške nezgode je došlo leta 1922. Poročilo o tej nezgodi je malo znano po Evropi, ker edini, ki je opisal izbruhe, je bil Šved G. Woldau.

Februarja 1922 so pričeli naznanjati delovanje ognjenikov potresi ter podzemeljska bučanja in gromenja. Do izbruha je prišlo v noči od 2. na 3. februarja. Dne 21. februarja se je odprlo več žrel v pragozdu med Debundscha in Bibundi, dobrih 10 km od morja. Najprej so se dvignili iz žrel do 1000 metrov visoki stebri iz pepela, katere so razsvetljevali bliski. Vmes je vrela iz žrel lava ter se razlivala po pobočjih in uničevala vse, kar je prišlo na pot. Pogled na bruhanje gorečih ter bliskajočih ognjeniških sestavin je bil v noči nekaj nepopisno groznega. Celih 40 km od obali je padal pepelni dež. Reke lave so uničile skrbno obdelane nasade oljnatih palm, kakao je bil ravno v cvetju, ko se je usul nanj pepel, orjaška drevesa so padala in vsi

vrtovi najbolj skrbno obdelane Bibunde farme so bili uničeni.

Pred strašnimi naravnimi prizori so bežale iz pragozdov: antilope, opice ter sloni. Vse je drlo proti morju. Dne 8. marca je dosegla lava morje ter se poglala vanj. Začel se je strahoviti boj ognja ter vode. Oblaki vodne pare so se dvignili kvišku. Vedno nove reke lave so vrele iz novih žrel in 11. marca je drvela lava po vrtovih v širini 300 do 400 metrov in dosegla še isti dan morje, ki se je razgrelo takoj na okolico 1 km na 40 stopinj. Na nekaterih mestih se je porinila lava v morje kot nekak 1000 metrov širok jezik, ki je segal do 200 metrov in dosegel višino šest metrov.

Izbruhi so se plegli toliko, da je bilo mogoče pregledati kraje grozne nesreče še le 19. aprila. Maja je bilo vse uverjeno, da so izbruhi končani in da se bo že vendar enkrat umirilo vulkansko ozemlje. A pričakovanje o pomirjenju se ni uresničilo, ampak se ravno nasprotno ognjeniki zbirali nove zaloge pepela ter lave. Prišlo je do ponovnih groznih prizorov ter opustošenj in je vrela lava v morje 18. junija. Še le po 6 mesečnem bruhanju koncem avgusta so se ognjeniki umirili in počivajo do danes.

Komaj je minula ta nesreča, je prišla deževna doba od junija do novembra. Strašno je lilo in je padlo toliko dežja, da bi stala voda na zemlji, ako bi ne odtekala in ne izhlapela 7 in tričetrt m visoko. Kar sta pustila lava in pepel, to so odnesle povodnji in je bilo popolnoma uničenih 225 hektarjev najbolj skrbno obdelane zemlje.

Kamerunska ognjeniška nesreča ter povodenj sta bili tako silni, da so se upali nemški kolonisti na svoja posestva še le leta 1925.

Zgorajnemu poročilu je še dodati, da so poginile pri vrvenju lave v morje neizmerne količine rib, na milijarde jih je pometala para na suho, kjer je povzročil smrad kužne bolezni.

Lava je porušila na tisoče in tisoče delavskih ter gosposkih hiš, odnesla moste in poljske železnice po svetovno znanih nasadih v Bibundi.

*

Iz moderne tehnike.

Boj letala proti megli.

Največji sovražnik toliko napredujočega zračnega prometa je gosta, neprodna megla. Statistika letalskih nesreč v Evropi izkazuje dejstvo, kako je bila ravno megla v največ vzrok, da je aeroplan ponesrečil. Ako je zašel pilot v megleno plast, ga ta položaj popolnoma zmede, ker zgubi predvsem orientacijo. Radi megle nima nikakega oporišča, ali sili stroj letalo navzgor ali navzdol, ali leti v ravnotežju ali poševno na eni peruti, ali hiti naravnost ali v krogu. Seve ima pri krmilu napravo, za merjenje višine, ki mu kaže, kako visoko v zraku se nahaja. Ako bi se rad rešil meglene plasti, se spusti nižje, na primer na 1000 metrov, kar tudi pokaže visokomer, nikakor pa ne zna, ali sme leteti v tej višini, ne da

Izjava.

Podpisana Franc Gologranc, stavbenik v Gaberju pri Celju, oziroma v Konjicah in Anton Strašnik, gostilničar v Konjicah obžalujeva vse žalitve, ki sva jih v zvezi z dopisom v »Jutru« z dne 2. marca 1930 iznesla zoper gospoda F. Tovornika, arhidijakona v Konjicah, ker so vsi iznešeni očitki brez vsake podlage in popolnoma neutemeljeni.

Obžalujeva to tembolj, ker vsebujejo ti očitki netakten in nedostojen napad ne samo za osebo prizadetega, ampak tudi za njegov položaj in stan. Gospodu Tovorniku pa se zahvaljujeva, da je umaknil predlog za kaznovanje.

Anton Strašnik, l. r.

Franc Gologranc l. r.

755

bi trčil ob mnogo višjo goro ter pone-rečil.

Moderni nemški tehniki se je posre-čila iznajdba aparata, ki se imenuje »Kreisel Steuerzeiger«. Naprava omo-goča pilotu tudi v gosti megli označbo kraja in višine, v kateri se nahaja le-talo, a popolnoma zanesljiv ni ta apa-rat.

Nemška »Luft-Hansa«, ki vzdržuje po celem svetu zračni promet z največ-jimi potniškimi letali, se poslužuje ravno radi nevarnosti megle teh-le naj-novejših poskusov. Zgradili so šolska letala za vežbanje pilotov. Letala ima-jo spredaj dva sedeža in sicer za učen-ca in enega za učitelja. Učencev sedež je čisto zaprt, da ne vidi nikamor in je, kakor bi se nahajal v megli. Učitelj ima odprt razgled. Iz temnega sedeža mora učenec s pomočjo kart in raznih aparatov voditi letalo in mu popravlja morebitne pogreške zraven sedeči učitelj. Na ta način hoče nemška aero-planska družba vzgojiti pilote, da tudi v najbolj neprodni megli ne bodo izgubili ravnodušja ter orientacije. Učen-ci se drže gesla: Vaja ustvarja mojstrel!

Najnovejše signalne naprave pri cest-nih železnicah.

Promet po velikomestnih ulicah se vedno bolj razmnožuje ter izpopolnuje. Velika ovira za električne cestne želez-nice je postal hreščeči promet z avto-mobili vseh vrst. Edini signal ali zna-menje, katerega se je posluževalo do-slej tramvaj spremno osobe, je bil zvonec. Kolikokrat se pa zgodi, da je hrušč in šunder na ulici tako velik, da vod-ja električnega voza ne sliši, kaka zna-menja mu daje z zvoncec njegov spremljevalec sprevodnik. Dogaja se zelo veliko nesreč radi tega, ker je vodja preslišal zvon. Da se temu nedo-statku na tramvajih odpomore, so pre-izkusili zadnje dni v Monakovem na Bavarskem signaliziranje na električ-nih železnicah s pomočjo raznobarnih električnih luči. Kakor znano, je **zele-na luč** znak za naprejši; **modra** za: ob-

stani! in **rdeča** je znak preprečenja ne-sreče!

Najnovejši signalni aparat pove vod-ji spredaj z zeleno lučjo, naj vozi na-prej, ko izgine zelena, se prikaže mod-ra in vodja postane na postaji. Ako se pojavi rdeča luč, je treba nenadoma ustaviti voz. Naprava je čisto priprosta in enostavna ter jo bodo gotovo upelja-li na vseh večjih cestnih železnicah po velemestih.

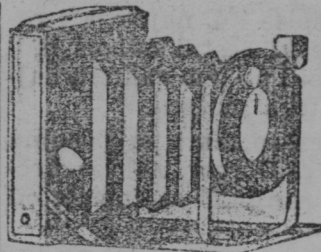

Gospodarska obvestila.

Kelje za vinograde in za sadno drevje, kakor vsake vrste rezan les prodaja ali zamenja za dobro vino Franjo Gnilšek, Maribor, Razla-gova ulica 25. 363

Močne vinske sode 300—300 litrov in izberno vino iz Kamnice ima na pro-daj: Doleczek Karl, Maribor, Koroščeva ulica 8/II.

Okrajni cestni odbori bodo imenova-ni. Na predlog ministra za zgradbe in po zaslišanju predsednika vlade je Nj. Vel. kralj podpisal in proglasil zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o samoupravnih cestah. Ta novi zakon določa, da se v vseh členih, kjer je be-seda »oblast« ali »oblastnik«, ta izraza nadomestita z »banovina« in »banovinski«. Namesto pristojni organ oblastne samouprave je treba postaviti »ban«. Namesto besede »samoupravna telesa« je treba postaviti »banovine, občine«. Kar se dostaje kuluka, novi zakon do-loča, da se vojni invalidi, ki jim je in-validnina edini dohodek, nadalje re-dovniki, ki ne prejema plače ter ne razpolagajo s posestvom ali drugimi dohodki, kakor tudi kulturne in dobro-delne ustanove tozadevnih dajatev oproščene. Važne so naslednje določbe, ki se tičejo cestnih odborov: Načelnika in člane okrajnih cestnih odborov po-stavlja in razrešuje ban na predlog sreskih načelnikov (okr. glavarjev). —

Fotosport

je zelo lep, toda potrebno je, da imate dober apar-at. Obrnite se ta-koj na veletrgo-vino Stermecki Celje, in zahte-

vajte z dopisnico veliki ilustrirani cenik.

Naučna kamera 6 1/2 x 9 cm Din 98, žepna fotokamera 6 1/2 x 9 cm Din 350, 8 x 12 cm Din 376, z Fotar Anastigmatom Din 730, Agia Standard 6 1/2 x 9 cm Din 1113. No-vost Agia „Billy“ kamera za filmski svitek 6 x 9 cm Din 570. Ogromna izbira vseh kemikalij in ostalega pribora za fotosport. Učna knjiga in cenik z več tisoč slikaral zastoj. Kar ne odgovarja, se zamenja ali vrne denar. Paketi brez Din 500 poštnine prosti.

Trgovski dom R. Stermecki, Celje št. 21. Dravska banovina. 207-5

Načelnik okrajnega cestnega odbora je praviloma predsednik (predstojnik) ob-čine, kjer je sedež sreskega načelnika. Blagajnik te občine je blagajnik sres-kega cestnega odbora. Za namestnika načelnika sreskega cestnega odbora je postaviti v prvi vrsti osebo, ki se spo-zna v gradnji in vzdrževanju cest. — Člani sreskih cestnih odborov oprav-ljajo praviloma svoje delo brezplačno. Odbornikom, katerih stanovanja so od-daljena nad 4 km od sedeža cestnega odbora in ki prisostvujejo celodnevni seji tega odbora, se sme izplačati naj-nujnejša dnevnička, katere višino dolo-či ban. Ban takisto določa nagrado bla-gajniku cestnega odbora. Njegova na-grada pa ne sme presegati 100 Din me-sečno. Načelniki sreskih cestnih odbo-rov prejema za svoje delo nagrado v višini 15 do 30 Din, člani cestnih od-borov pa nagrado 5 do 10 Din za vsak km banovinske ceste, ki ga vzdržujejo. Višino te nagrade določa ban. Noben član sreskega cestnega odbora ne sme v svojem srezu prevzeti cestno-gradbe-na dela ali dobav za cestne gradnje v srezu in to dotlej, dokler traja njegovo službovanje. V nujnih primerih sme ban odrediti drugače. Čim je izvršeno imenovanje novega cestnega odbora ali odrejena njegova razrešitev, mora odstopivši načelnik izročiti svojemu

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

V kratkem je stal v domači nošnji sredi svo-jih gostov; poklicali so soproge iz bližnje sobe in po medsebojnem prijaznem pozdravu sedli k mizi.

Bilo je res pravo nebrzdano veselje sub rosa, kajti vsak je govoril, kakor mu je narekovalo srce. Močno vino in zavest, da so sami med se-boj, ki so ene misli, je povzročila, da so se vdali brezskrbnemu veselju ter so gospodje pri mizi pozabili na navzočnost gospa in je padla marsi-katera beseda, ki bi je ne smelo prenesti žensko uho.

Tudi gospodar grof Tatenbah, ki je sedel na spodnjem delu omizja blizu vrat, je pridno srkal štajersko vino ter bil nenavadno živahen. Seve o tem večeru njegova soproga nič ni vedela, pa tudi grofica Zrinjska ni bila navzoča.

Grof Tatenbah je storil vse, da bi se njegovi gostje zabavali, kajti želel je, da se ta večer ko-

25

likor mogoče veselo zaključi. Zato je hotel tudi, da se polnočna ura na poseben način proslavi.

Ko je odbila ura ednajst, se je pokazal za zelenim zagrinjalom, ki se je razdelilo na dva dela, mal oder z ozadjem mesta Budimpešte, nad katerim je visela krona Sv. Štefana z napisom v zlatih črkah: Svoboda.

Zdajci zazvoni srebrn zvonček, na oder sto-pijo igralci. Bili so grofovi uslužbenci; pričela se je mala burka, katero je spisal vzgojitelj mla-dega Tatenbaha. Nastopile so osebe, predstavlja-joče nekdanje znamenite ogrske može: Arpad, Štefan Hunjady, Korvin. Gostje so postajali ved-no bolj razburjeni, ker so grofovi uslužbenci le-tali okoli njih s polnimi vrči vina. Kupice so žvenketale, živahno se je razpravljalo, glave so bile razgrete, šumelo je kakor v čebelnjaku.

Zdajci je udarila ura dvanajst.

Tedaj vstane grof Tatenbah in dvigne z biseri in grofovskim grbom okrašeno kupico. Bil je ravno trenutek, ko bi si imeli drug drugemu napiti.

Bila je navada, da se je pri svečanostih šta-jerskega plemstva napilo najprej na zdravje ce-sarja. Grof Tatenbah je držal težki kozarec z močno roko in ga dvigne. Ko pa se pokaže na

Lepe tiskovine

za trgovce, obrt-nike, urade, kakor tudi večbarvne raz-glednice, barvo-tiske in druge v svojo stroko spa-dajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 208

nasledniku vse spise itd. najdalje v roku 8 dni. Ti sreski cestni odbori morajo biti imenovani po tem zakonu najdalje do konca tega meseca.

Znižanje obrestne mere za posojila poštne hranilnice. Obresti za vse kredite pri Poštni hranilnici se znižajo od 8 na 7 odstotkov.

Za ozdravljenje zveze hrvaških kmetških zadrug je dovolila država 5 milijonov Din. Slabo poslovanje stare uprave in izgube pri poslovanju z blagom so omogočile, da bi bilo zvezi onemogočeno nadaljnje poslovanje. Nadalje so povzročile krizo zveze še izgube pri Seljaški banki.

Sv. Urban pri Ptuj. Dolgoletna naša želja se je izpolnila. Dne 1. maja se je otvoril gospodinjski tečaj, katerega vodi strokovna učiteljica gospa Odlasek. Četudi se je začel v času, ko je na kmetih največ dela, vendar se je takoj oglasilo zadovoljivo število udeleženk, 16 deklet in štiri gospodinje. Prav veselo življenje vlada na tečaju, kateremu naj bi v bolj primernem času sledil drugi. Banski upravi smo prav hvaležni, še bolj pa bi bili, če bi se že enkrat rešilo vprašanje dovozne ceste do Sv. Urbana. To cesto rabi cela župnija s petimi občinami; je tu sedemrazredna osnovna šola s tremi paralelkami, pošta, župni urad, železniška postaja, zdravstveno okrožje (sešč). Ljudje so odstopili zemljišče, s kulukom planirali, potreben denar pa naj bi prispevala banska uprava.

Zadružna Samopomoč v Mariboru Miklošičeva ulica 2 (blizu stolne cerkve) pridobiva vedno več članov na deželi — kmetje, kmetice, kmečki delavci in posli vedno bolj in bolj uvidevajo velik pomen društva, katero nudi dedičem po smrti članov prav lepe podpore, katere bodo dobrodošle za pokritje stroškov bolezni, pogrebnih stroškov, stroškov pri prevzetju posestva itd. Ker ima društvo štiri oddelke in ker so plačila različna z ozirom na starost članov, je mogoče vsakomur pristopiti k društvu. Plačila so tako nezatna, da jih vsakdo zmore, če le tu in tam omeji kak nepotreben izdatek, na primer za pijačo, kajenje itd.; plačila niso nič drugega, ko neka vrsta prisilnega varčevanja. S tem, da se pla-

ča v slučaju smrti vsakega člana po pol dinarja (v 1. oddelku), po 1 dinar (v 2. oddelku), po 2 dinarja (v 3. oddelku), po 5 dinarjev (v 4. oddelku), se pripomore dedičem, oziroma onim osebam, katere se določijo pri pristopu, do prav lepe podpore, katere je tem večja, čim več članov ima dotični oddelk. Naj bi ne bilo kmeta in kmečkega zadrugarja, ki bi ne bil član tega prekornega podpornega društva, katerega čisti dobiček je namenjen za pospeševanje kmečkega združništva, v krog društva se pa vabijo tudi vsi kmečki delavci in posli. V nekaterih župnijah so poleg mož pristopile tudi žene-gospodinje kot članice, zavedajoč se velikega pomena društva. — Natančnejša pojasnila se dobe pri naših zastopnikih, razen tega tudi pri posojilnicah in zadrugah, članicah Zadružne Zveze v Ljubljani ter v naši pisarni v Mariboru, Miklošičeva ulica 2.

*

Kako bodo poslovali okrajni cestni odbori.

Ban dravske banovine je podpisal 31. marca 1930 pravilnik za poslovanje okrajnih cestnih odborov v območju dravske banovine, ki ga je »Službeni list kraljeve banske uprave« objavil 27. maja. S tem dnevom je pravilnik stopil v veljavo ter dobil obvezno moč. Obsega 64 členov, kateri vsebujejo določila o ustanovi in sestavi cestnih okrajev in cestnih odborov, o področju okrajnega cestnega odbora, o poslovanju, o izvrševalnem in pomožnem osebju, o odškodnini članom okrajnega odbora, o gospodarski in tehnični upravi cest, o oddaji del in dobav in o nadzorstvu.

Cestni okraji so pomožni upravni okoliši za gradnjo in vzdrževanje banovinskih cest I. in II. reda ter dovoznih cest k železniškim postajam v območju cestnega okoliša. V vsakem političnem srezu se ustanovi eden ali več cestnih okrajev z okrajnim cestnim

odborom kot pomožnim organom banske uprave. Okrajni cestni odbori se sestavljajo iz voljenih zastopnikov občin cestnega okraja in iz zastopnikov, ki jih imenuje banska uprava po določilih zakona o samoupravnih cestah. Njihova poslovna doba traja redno tri leta. Ako kdo poprej umre ali izstopi, se vrše dopolnilne volitve. Banska uprava lahko odstavi člana, ki bi zanemarjal službene dolžnosti ali kršil zakon. Iz enakih razlogov lahko banska uprava razpusti tudi ves okrajni cestni odbor in imenuje za vodstvo tekočih poslov gerenta. Nove volitve se morajo razpisati v šestih tednih po razpustu.

Okrajni cestni odbori so pomožni organi banske uprave pri gradnji, vzdrževanju in nadzorstvu banovinskih cest in dovoznih cest k železniškim postajam. V njihovo področje spada nastopno: Odbori sestavljajo proračune, obračune in sklepajo o okrajnih cestnih dokladah. Obenem vodijo nadzorstvo nad gradnjo in vzdrževanjem občinskih cest ter sklepajo tudi o morebitnih podporah za občinske ceste. Odbori smejo sami oddajati dobave in dela do vsote 10.000 Din, preko te vsote pa le z odobritvijo banske uprave.

Okrajni cestni odbor se sestane, kadar je treba, najmanj pa vsako četrtletje enkrat. Izredna seja se mora sklicati, ako to zahteva ena tretjina odbornikov ali odredi banska uprava. — Seje so sklepčne ob navzočnosti dveh tretjin odbornikov, kadar se volita načelnik in njegov namestnik, pa ob navzočnosti treh četrtin. Odborove seje so navadno javne, načelnik pa lahko v izjemnih primerih odredi tudi tajno sejo.

Proračun dohodkov in izdatkov cestnega okraja mora odbor skleniti vsaj do 1. novembra vsakega leta. Preden vzame cestni odbor v pretres letni proračun, mora biti proračun 14 dni javno na vpogled pri županstvu vsake občine dotičnega cestnega okraja. Po preteku razglasitvenega roka obravnava

Zopet nov zvezek
Karl Mayevih spisov

izšel

„PO DIJEM KURDISTANU“

z vsebino: V isci - iz ječe
alev Rmadije. Cena 13 Din.

Naroča se pri
Cvetkovi knjižarni, Maribor

namreč

II.

zvezek

odru postava sigetskega junaka, slavnega pradede Petra Zrinjskega, v sijaju mnogobrojnih luči, zavihti grof Tatenbah kupico proti stropu in vsi za njim stoječi služabniki vzkliknejo:

Vivat — živel Zrinjski!

Gospodje pri mizi so se temu pozdravu pridružili. Grof Peter Zrinjski se dvigne, prikloni in zahvali ves rdeč v obrazu.

Jasen mu je bil pomen te zdravice, veljala je bodočemu ogrskemu vladarju.

Soproge pa so sedele nemo in presenečene; pomirile so se še le tedaj, ko je napil grof Tatenbah tudi na zdravje cesarja, ne da bi se gostje, ki so se smejali in bili razposajeni, še dalje za to zmenili.

Prizor je bil s tem končan; ostali del noči so slavili še bolj razposajeno, ko so zapustile gospe sobano ter so se mogli gospodje čisto prosto gibati.

Eden pa je vendar jako natančno opazoval prizor pomembne zdravice — bil je to Laslo Fekete. Bil je zdaj tu, zdaj tam v krogu štajerskih in ogrskih plemenitašev, naenkrat je zginil, se zopet prikazal, nikjer se ni dolgo mudil. Da je bil danes v Račju na povelje grofa Tatenbaha samega, mu je prišlo kakor nalašč.

Ravnokar je zapel netelin prvokrat, ko je stopil v bližino sluge Boltažarja Ribla ter gledal, kako je ta hotel čistiti suknjo svojega gospoda.

Laslo Fekete je pristopil v trenutku, ko se je odstranil Boltažar, da prinese krtačo. Feketovo bistro oko je zapazilo v žepu kos papirjev. Laslo jih izmakne, naglo pregleda vsebino, nato pa jih porine, ker se je bližal Ribl, zopet nazaj v žep — njegove oči so nenavadno žarele.

»Dober večer, gospod Boltažar,« reče Laslo ter stopi bližje.

»Hvala,« odvrne ta malomarno ter krtači suknjo, ne da bi se ozrl.

»Ivan Boltažar,« nadaljuje stari Laslo čez nekaj časa, »ti si res norec!«

Boltažar pogleda pozorno.

»Zakaj,« vpraša ter premeri starega vojaka od glave do nog.

»Kako se vendar moreš mučiti z nizkimi opravki,« nadaljuje stari Laslo, »ko bi bil lahko sam gospod in imel svojega slugo, ki bi ti krtačil suknjo.«

»Kaj hočeš s tem reči,« se razhudi Ribl, »če sluga gospoda grofa Tatenbaha snaži suknjo, to nobenega nič ne briga.«

okrajni cestni odbor proračun v seji, ga izpopolni ali izpremeni, upoštevajoč pri tem vložene ugovore, ter sklepa o pokritju nastalega primanjkljaja. — Odborov sklep glede višine okrajnih cestnih doklad je nato javno razglasiti po vseh občinah cestnega okraja z dostavkom, da je v roku 14 dni dovoljena vsakemu davčnemu zavezancu pritožba proti višini doklad na bansko upravo. Najkasneje 14 dni po preteku razglasitvenega roka je proračun cestnega okraja predložiti banski upravi v pregled in odobritev.

Načelnik okrajnega cestnega odbora, odnosno njegov namestnik je izvrševalni član okrajnega cestnega odbora. On vodi in nadzira vse posle cestnega odbora. Blagajniške posle opravlja pod nadzorstvom načelnika oseba, ki jo pooblasti okrajni cestni odbor. Tajniške posle opravlja praviloma načelnik. — Okrajni cestni odbor sme po potrebi z odobritvijo banske uprave namestiti za tajniške posle pomožno pisarniško moč. Člani okrajnega cestnega odbora opravljajo svoje posle praviloma brezplačno. Načelniki imajo za redno opravljanje svojih poslov pravico do letne nagrade od 15 Din do 30 Din, odborniki pa od 5 Din do 10 Din po kilometru banovinskih cest, ki jih neposredno upravljajo. Za pisarniško poslovanje pripada načelnikom, ki ne zaposlujejo pomožne pisarniške moči, letni pavšal v znesku 3000 Din. Načelnikom, ki sami opravljajo posle cestnega nadzornika, dovoljuje banska uprava na predlog cestnega odbora letni potni pavšal v višini do 30 Din na km cestne proge. Kot odškodnino za stroške, ki jih imajo člani okrajnega cestnega odbora pri izvrševanju poslov v cestnem okraju v razdalji 4 km od svojega bivališča (udeležba pri licitacijah, prevzemu gramoza itd.), sme cestni odbor določiti največ znesek do 50 Din za celodnevno zaposlitev. Cestnim odbornikom, ki stanujejo nad 4 km daleč od sedeža cestnega odbora, pripada za seje odškodnina do 100 Din. Ravno tako je določena posebna od-

škodnina za načelnika in za odbornike v primeru nujnih službenih potovanj zunaj lastnega cestnega okraja.

Za gradnjo novih in preložitvev obstoječih banovinskih cest prispeva banovina polovico gradbenih stroškov, drugo polovico pa morajo kriti udeleženi cestni okraji. K rednemu vzdrževanju banovinskih cest prispeva banovina praviloma dve tretjini, udeleženi okraji pa eno tretjino.

Važna je določba prehodnih odredb, da smejo okrajni cestni odbori do nadaljnjje odredbe vzdrževati tudi one bivše okrajne in deželne ceste, ki niso bile uvrščene med banovinske ceste. K vzdrževalnim stroškom za te ceste prispevata banovina in cestni okraj v istem razmerju kakor za banovinske ceste.

*

Onim, ki gojijo ribiz po vrtovih.

Ko zorijo ribizove jagode, je pravi čas za one, ki nameravajo napraviti iz ribizovega soka sadno vino, da si pravočasno nabavijo kulture čistogojenih kvasnih glivic. Take kulture se vzgajajo na Kmetijskih poskusnih in kontrolnih postajah, na primer v Mariboru. Stanejo le 2 Din komad in zadostujejo za prevrenje poljubnih množin soka ribizovih jagod. Namen vporabe omenjenih kultur kvasnic je pospeševanje vrenja soka ribizovih jagod, ki bi sicer le težko prevrel, ker se na ribizovih jagodah navadno ne nahajajo kvasnice in torej ne more tak sok prevreti sam od sebe, kakor opazujejo to na primer pri vinskem moštu. Grozdje

Vozni red za Din 2.—

(po pošti Din 2.50 poslati v znamkah naprej, ako se naroči le en izvod) za vse železniške in avtobusne proge Slovenije dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Britvo

vedno uporabljate, zato je potrebno, da je istanajboljše kakovosti. Še danes zahtevajte od Trgovskega doma Štermecki, Celje, ilustrirani cenik z več tisoč slikami, katerega dobite popolnoma zastonj.

Lasostrižnik Din 35, 42, 84, brivni aparati Din 19, 21, 34, 68, britve Din 11, 21, 22, 45, 62, škarje za lasse Din 12, 14, 20 in vse ostale potrebščine za britje, puder pomade za negovanje las in kože, parfume in nebroj drugih predmetov dobite po zelo nizki ceni. Kar ne odgovarja, se zamenja ali vrne denar. Naročila preko Din 500 poštnine prosta.

Trgovski dom R. Štermecki, Celje št. 24. Dravska banovina. 267-6

je sladko in pridejo v svate ose in mu ob tej priliki prinesejo kvasnice v dar. Kvasnice čakajo potrpežljivo na grozdih jagodah do trgatve in se razmnožujejo nato na vinskem moštu tako silno, da pretvorijo vinski mošt v vino. Pri ribizovih jagodah pa tega ne opazimo. Ribizove jagode so za ose prekisle. Zato čakajo ribizove jagode zaman, da bi jih ose posetile in jim nanosile kvasnih glivic. Sok ribizovih jagod noče vreti tako dolgo, dokler ne pride po naključju kaka kvasnica vanj. Naša dolžnost je, da pospešimo vrenje, če smo že žrtvovali denarna sredstva za slajenje ribizovega soka s tem, da mu umetno dodamo že gori omenjene kulture kvasnih glivic. Oni pa, ki hoče še bolj pomagati kvasnicam, ta doda še malenkostno množino amonijevega klorida soku ribizovih jagod, da bodo imele posebno potrebno hrano za razmnoževanje. Kvasnice mu bodo zato posebno hvaležne. Razmnožile se bodo naglo, tako kakor se razmnožujejo v vinskem moštu in bo pijača prej prevrela.

Inž. Mohorčič.

Otroško vprašanje. Oče je prišel domov in rekel, da je sosedu zdravnika poklical Bog k sebi. Sinček vpraša: — »Oče, ali je Bog bolan, da je zdravnika poklical?«

Laslo se nasmehne ter reče čez nekaj trenutkov:

»Boltažar, ti me ne razumeš ali pa me nočeš razumeti. Stari Laslo ve za sredstvo, s katerim se lahko obogatiš.«

»Da bi jaz postal bogat, pravite,« odvrne Boltadžar, »no, če veste za tako sredstvo, zakaj ga ne porabite sami?«

»Ivan Boltadžar,« reče stari vojak ter stopi bližje, »ti si bistra glava, toda tako brihten še nisi ko stari Laslo, ki ve, da Ivan Boltadžar Ribl že davno ni tako zvest sluga svojega gospoda kakor se sicer kaže.«

Boltažarjev obraz je oblila rdečica.

»Kaj hočete od mene,« reče skoraj s trepetajočim glasom in ne more pogledati Feketu v oči.

»Boltažar,« reče ta in stopi bližje, »ali mi ne bi prepustil to suknjo za gotov denar?«

»To suknjo,« vpraša Boltadžar, »kaj hočete z njo?«

»Neumen fant,« odvrne stari, »kaj drugega, kakor da jo oblečem, kajti moja je, kakor vidiš, že obnošena. Ti pa lahko poiščeš za gospoda iz bogate zaloge kako drugo suknjo.«

Boltažar zmaje z glavo ter reče:

»Laslo, to je neka posebna zahteva, nisem mislil, da si želi stari vojak in Oger, ki se sicer kaže tako ponosnega, to staro suknjo.«

»Ivan Boltadžar, ali znaš brati,« vpraša Laslo.

»Seveda,« odvrne ta.

»Dobro, vidim na tvojem presenečenju, da me razumeš, in jaz verjamem, da se bova še bolje razumela, če ti povem, da si se zadnjič »Pri slo-nu« pritoževal, da tvoj gospod tvojo zvesto službo kot sluga premalo upošteva ter bi, če bi se ti zagotovilo primerno plačilo, razodel stvari, ki bi spravile gospoda grofa kmalu ob grofovsko krono.«

»Kaj pravite, Laslo,« vzkipi Boltadžar.

»Mirno, moj sinček,« odvrne Laslo Fekete z zamolklim glasom, »ti torej čutiš, da jaz stari Laslo nekaj vem. Zato ti zviti fant kratkomalo reci, ali hočeš prodati to suknjo za sto ogrskih cekinov deželnemu profosu v Gradcu, gospodu Juriju Francu pl. Will?«

»Sto cekinov,« reče radovedno Boltadžar.

»Sto polnovrednih cekinov,« odvrne Laslo, »lahko se zanesesh na mojo besedo, ki velja toliko kakor imenovanega gospoda.«

Boltažar nekaj časa zamišljeno in dvomljivo gleda skušnjava.

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden!

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge poučne verske članke, razentega pa resničen dogodilaj iz misijonov »Mladostni navihaneec — postane redovnik« in mišne zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov: Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 7. junija so pripeljali špeharji 42 voz s 67 komadi zaklanih svinj, štiri zaklana telata in dve telici. Svinjsko meso je bilo po 15 do 23 Din, špeh pa po 18 do 22 Din. Kmetje pa so pripeljali 52 vreč krumpirja po 0.75 do 1, sedem vreč čebule po 2.50 do 3 Din. Na trgu je bilo 8 voz sena po 50 do 65 Din, 3 voze slame po 45 do 55 Din, škop po 1.50 do 2 Din. Kozliček 60 do 140 Din. Pšenica 2.50, rž 2, ječmen 2, oves 1.25 do 1.50, koruza 2, ajda 2, proso 2.50 do 3, fižol 2.50 do 3 Din. Gobe 24 do 30, jabolka 10 do 16, suhe slive 10 do 14 Din. Mleko 2.50 do 3, smetana 12 do 16, surovo maslo 32 do 40 Din. Jajca 0.75 do 1, med 14 do 16, črešnje 5 do 8 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem, dne 6. junija je bilo pripeljanih 394 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad od 150 do 200 Din; do 9 tednov stari od 280 do 300 Din; 3 do 4 mesece stari od 300 do 400 Din; 5 do 7 mesecev stari od 500 do 700 Din; 8 do 10 mesecev stari od 750 do 900 Din; eno leto stari od 1000 do 1200 Din. En kg žive teže od Din 9.50 do 12. Prodanih je bilo 256 komadov.

Mav, Blažena jutra, 12 obhajilnih pesmi. Poklonitev prevzvišenemu škofu dr. Karlinu za zlato mašo. Skladatelj Mav nam je zbral zopet lepo zbirko pesmi, ki jih bo vsak tudi manjši podeželski zbor prav z veseljem uporabljal. Besedilo je večinoma od M. Elizabete, ki tako zna ljubezen do Boga vliči v lepo pesem. Pesmi so za mešan zbor, zelo občutka polne, pa lahke. **Naročajo se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru,** Koroška cesta 5 ali Aleksandrova cesta 6. Cena partituri Din 12.—. Posamezni glasovi se ne dobijo. Prepisovanje ni dovoljeno.

Zdravilne rastline: V besedi in podobni ter z navodilom, kako se pobirajo in suše. — Cena Din 6.—. V vsaki hiši potrebujejo za domača zdravila zdravilne rastline. — V marsikateri hiši pa mnogo dinarčkov prislužijo z nabiranjem zdravilnih rastlin. — Nobeni hiši ne bo žal za Din 6.—, ako naroči to knjižico pri Tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5 ali Aleksandrova cesta 6.

Najnovejše.

Rumunija dobila kralja Karola II. V petek se je vrnil iz Pariza na letalu rumunski princ Karol v svojo domovino. Vojska, vlada, večina parlamenta in narod je sprejel princa z vsem navdušenjem. Po vrnitvi je podala ostavko vlada voditelja kmečke večinske stranke Manija, ki je bil vedno na strani princa Karla, ki je bil v inozemstvu 4 in pol leta. Sestavo nove vlade je prevzel dosedanji zunanji minister Minorescu. Nova vlada je sprejela soglasno predlog, da se veliki narodni skupščini predloži predlog o razveljavljenju takozvanega »Akta od 4. januarja 1926«, ki vsebuje določbe o kronski pravici kralja Mihaela I. (sina princa Karola). Velika narodna skupščina naj razveljavi razstoličenje prestolonaslednika Karola in naj ga proglasi za kralja Velike Rumunije. Narodna skupščina po številu 311 članov senata in poslanske zbornice, je sprejela predlog vlade s 310 proti enemu glasu in tako razveljavila zakon od 4. jan. 1926, s katerim so bile odvzete princu Karolu pravice do prestola. Istočasno je bil princ Karol proglašen za kralja pod imenom Karol II. Dosedanjega mladoletnega kralja Mihaela je proglašala skupščina za prestolonaslednika ter mu podelila naslov velikega vojvode Albe Julije.

Takoj po proglatvi je pripeljal predsednik začasne vlade Minorescu princa Karola v dvorano, kjer je slovesno prisegel na ustavo. Po razglasitvi je podala Minorescova vlada ostavko. Kralj bo najbrž poveril setavo vlade prejšnjemu predsedniku Maniju, ki bo svojo prejšnjo vlado menda razširil.

Po vsej državi vlada svečano razpoloženje in veliko navdušenje. V Bukarešti je bil izstreljen ob proglatvi Karola 101 topovski strel. Mesto je v zastavah, po ulicah manifestirajo množice za kralja. Iz vseh delov države prihajajo številne pozdravne brzojavke.

Obsodba Josipa Predavca. Dne 7. junija je bila razglašena v Zagrebu razsodba proti J. Predavcu. Razsodba je spoznala obtoženega ravnatelja hrvatske glavne zadruge krivim in je bil Predavec obsojen na 2 leti in 6 mesecev ječe, v katero se vračuna preiskovalni zapor od 10. decembra 1929. Plačati ima 5000 Din globe. Državlanske pravice izgubi za dobo 3 let. Oškodovanci se napotijo na redno civilno pot.

Razsodba belgrajske sodne razprave proti dr. Mačku in tovarišem bo izrečena 14. junija.

Kmetijsko poučno potovanje.

Slovenjgradec, 6. junija 1930.

Že lansko leto je priredila naša kmet. podružnica izlet v Labud v Avstriji. Letos pa se je podružnica razbohotila in dvignila na rekordno število 209 članov. In sklenila je, da organizira svoj prvi poučni izlet v slovensko kmečko učilišče, na kmetijsko šolo v Št. Jurju. Na predlog našega kmet. referenta pa se je tudi sklenilo, da si ogledamo še nekatera vzorna gospodarstva in naprednejše ekonomije v Savinjski dolini.

Pridrdrali smo torej minuli četrtek dne 5. junija na 5 tovornih avtomobilih, nad

70 članov kmet. podružnice, v Višnjo vas pri Vojniku, kjer smo si najprej ogledali pri sadjarskem nadzorniku v pok. g. Goricanu vse praktično preizkušene kmetijske stroje za malo kmetijo, posebno jasli za konje in prvovrstno plemensko živino. Ob 9. uri smo začeli z ogledovanjem razsežnega gospodarstva kmetijske šole v Št. Jurju in je to ogledovanje trajalo do 1. ure popoldne.

Ravnatelj šole g. ing. Petkovšek je razkazal in raztolmačil toliko koristnih in za naše ljudi še povsem novih gospodarskih naprav. Šele ob 2. uri smo se poslovili v Št. Jurju in smo nadaljevali potovanje preko Celja po Savinjski dolini. Prvi obisk kmetijske šole pa je zapustil v naših gorskih očakih neizbrisne vtise.

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvo-tiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Koroška c. 5

Zdaj pa zmaje z glavo. V spomin so mu prišle vse dobrote, ki mu jih je skazal njegov gospod.

»Laslo,« reče, »če mislite, da ste vi bolj prebrisani kakor Ivan Boltažar Ribl, se motite. Toliko vendar spoznam, da vem, kam pes taco moli. Vi hočete vjeti gospoda s slugom vred, na cekine pa lahko čakam do smrti.«

»Ne, stari lisjak, Ivan Boltažar Ribl ne ve ničesar povedati o svojem gospodu. Laslo Fekete z dvojnimi licem bo dobro storil, če se kmalu zgubi, da milostljivi gospod grof ne zve, kdo je hotel zapeljati njegovega zvestega slugo k nezvestobi.«

»In sluga grofa Tatenbaha,« poseže vmes Fekete, »naj premisli, ali hoče sprejeti obilno plačilo, ker potem je prepozno.«

V tem trenutku se sliši s hodnika glas grofa Tatenbaha, ki je klical svojega slugo. Glasen šum v dvorani je bilo znamenje, da gostje odhajajo. Zdajci se prikaže grof Tatenbah ter zakliče: »Svetilke!«

Laslo Fekete je izginil in Boltažar je hitel, da izvrši svojo službo ter obenem odnese s seboj lovsko suknjo z listinami, ki so postale za grofa Tatenbaha usodepolne.

XIV.

V gradu Liebenau.

Zvečer ministri zbrani vsi so bili v kabinetu.

K. Havliček.

Južno od Gradca na vzhodnem bregu reke Mure je vas Liebenau, sedaj spojena z mestom Gradcem; tukaj v bližini je zgodovinsko polje, kjer sta leta 1532 vojskovodja Kacijaner in Ivan Ungnad in Ženeka na Koroškem, ki je bil Slovonom jako naklonjen, premagala s krdelom 3000 mož in konjenikov turške čete, ki so že ropale v Gradcu in hotele oditi z bogatim plenom v Turčijo. Osematisoč Turkov je tedaj padlo, med njimi je našel smrt sam Ibrahim paša. Ogromen plen je prišel v roke zmagovalcev, več ko tisoč krščanskih jetnikov je bilo rešenih. Vhod zmagovalcev v mesto popisujejo kronisti kot najsvečanejši.

Tukaj je stal že iz srednjega veka grad Liebenau, ki so ga posedovali med drugimi tudi grofje Herberstein.

Mimo Polakovega vzornega posestva v Novem Klostru smo dospeli po nekam praznični in po črnih dneh gospodarskega propada nekam veselejši Savinjski dolini — bila je ravno birma — v Šmartno ob Paki in smo obiskali prijaznega in za napredek kmetijstva tako silno vnetega g. barona Warsberga. Razen kmetijske šole pa je ugajal našim ljudem najbolj še obisk vzornega gospodarstva mladega posestnika g. Medveda v Prelogah pri Šoštanju. Obiskali smo ga že ob zaključku izleta. Je to v resnici vzoren posestnik in se obisk njegove kmetije priporoča vsem našim kmetovalcem, ki so vneti za moderne gospodarske zboljšave. Na mali, 12 orálov veliki kmetiji uporablja s preračunanim gospodarskim haskom vse gospodarske stroje, kakor sejalni stroj, železne pluge in brane itd. Veliko pozornost naših ljudi je vzbudila gnojnična pumpa, kakršne menda nima nikdo v Sloveniji. S to pumpo je mogoče škropiti na daljavo 20 m in se pumpa uporablja lahko tudi kot brizgalna. Že pri dveh požarih se je sijajno obnesla. Najprisrčnejša zahvala g. Medvedu za vsa jasna in ljubezniva gospodarska pojasnila.

Nazadnje smo se oglasili še pri dveh naših znancih, vnetih in zaslužnih gospodarskih pobornikih, pri g. Blatniku, načelniku kmetijske podružnice in pri šolskem upravitelju g. Stoparju v Velenju. Vsak izmed nas je ponesel s tega poučnega izleta občutek tihega zadovoljstva in jasno zavest pridobljenega gospodarskega znanja in doganja.

NAŠA DRUŠTVA

Teharje. Na koncertu, katerega priredi Prosvetno društvo Teharje v nedeljo dne 15. junija ob 10. uri v salonu gostilne g. Pušnika (Šušterčič) v Teharjah, se bodo izvajale sledeče točke: 1. Dr. Fr. Kimovec: Geslo pevske zveze. 2. N. N.: Molitev. 3. Avgust Leban: Kislica sladka (pevska polka). 4. Vinko Vodopivec: Ves dan pri oknu. 5. Karlo Adamič: Vanjkušac (kolo). 6. Josip Pavčič: Pastarica (samospjev s spremljanjem klavirja). Tenor poje g. Kazimir Modic. 7. Stanko Premrl: Korotan. 8. Karlo Adamič: Ples kralja Matjaža. 9. Iv. Ocvirk: Slovenske mladenke (dvospev s spremljevanjem klavirja za sopran in alt).

10. Hrabr. Volarič: Ljudmila (dvospev za sopran in alt s spremljevanjem klavirja). 11. Josip Pavčič: Pred durmi (samospjev za tenor s spremljevanjem klavirja; poje g. Kaz. Modic). 12. Emil Adamič: Planinec (samospjev za tenor s spremljevanjem klavirja; poje g. Kaz. Modic). 13. Jos. Suk: Suite, klavirski koncert, igra g. Fr. Luževič. 14. F. Ferjančič: Vzdihljaji slepega (kvartet z bas solo; pojejo sopran gđ. Lenika Ožek, alt gđ. Angela Zupanc, tenor g. Kaz. Modic, bas g. Pepi Gajšek in bas solo g. Pepi Zabukošek. 15. Matija Tomc: Balada o Čičku. Točke 6, 11 in 12, katere so na lepkih stavljenih, se nadoomeščajo s točkami v tem programu objavljenimi, ker je baritonist g. Mirko Močan zadržan in se izvajajo namesto teh točke za tenor solo.

Vojnik. Tukajšnji fantovski odsek katoliškega izobraževalnega društva priredi v nedeljo dne 15. junija svojo veliko tombolo z 10 glavnimi dobitki ter še mnogo drugih manjših dobitkov. Tablice se prodajajo po 3 Din, katerih se obilen nakup toplo priporoča. Med drugimi dobitki in razni servisi. Bog živi!

Središče. V nedeljo, dne 15. junija bo po večernicah v dvorani društvenega doma predavanje o preganjanju kristjanov v Rusiji. Predavanje bodo pojasnjevale izredno lepe in izbrane skioptične slike. Vabljeni vsi!

DOPISI

Beograd. Jubilej škofa Jegliča smo tudi v Beogradu svečano proslavili. Na Vnebohod je bila rana sveta maša s skupnim svetim obhajilom za našega jubilanta. Popoldne slovesne pete litanije in nato slavnostna akademija v dvorani poleg cerkve Kristusa Kralja. Dekleta so dvorano lepo ovenčala. Akademija je obsegala te točke: 1. Fleišman: Triglav (mešani zbor). 2. Svojemu nadpastirju (deklamirala Franca Pretnarjeva). 3. Ipavec: Slovenec sem (moški zbor). 4. Veselo čebljanje naših malčkov (slovenski otroci). 5. Govor (kaplan Ulaga). 6. Mav: Varihom Slovenije (meš. zbor). 7. Naš fantovski kres (deklamirali slovenski fantje). 8. Živa slika s Mihelečičevo pesmijo Kristusa Kralja in recitacijo evangeljskih blagov. Akademije sta se udeležila tudi apostolski nuncij Pellegrinetti in minister dr. Korošec. Slovenci, zlasti naše služkinje v Beogradu, so se svečanosti v obilnem številu udeležili in navdušeno vzklikali prevzvišenemu jublantu, čigar slika je krasila dvorano.

Trbnje. Sliši se, da je naš šolski upravi-

telj g. Martin Kranjčič vložil prošnjo za stalni pokoj, ker mu je potekla lepa doba 35 let, dolga doba tihega in skromnega dela na prosvetnem polju. Brez vsakega laskanja, je g. Kranjčič rez vzor učitelj, izboren pedagog in vzgleden vzgojitelj. Njegovi učenci, nekateri že učitelji, duhovniki in drugi uradniki, se ga vsi s hvaležnostjo spominjajo. Tudi trbojnjska mladina ga bo ohranila v hvaležnem in trajnem spominu. Povsod se čuje: »Škoda g. nadučitelja, da nas zapusti; bil je dober in moder vzgojitelj.« Služboval je v Dramljah, v Št. Vidu pri Grobelnem, v Svetini pri Celju, dolgo let v Škalah, v Št. Vidu nad Valdekom in v Trbnjah 11 let. Bil je povsod spoštovan in priljubljen. Tudi sam prav rad povdarja: Povsod, kjerkoli sem služboval, sem živel z duhovščino složno, dobro se zavedajoč, da sloga jači, nesloga tlači, in da učitelj brez sloge ne more uspešno delovati v šoli in izven šole.« Prelepe besede in posnemanja vredne! Četudi njegova življenjska pot ni bila vedno s cveticami nastlana, da je bilo večkrat tudi mnogo trnja vmes, je vedno vesel in dobre volje. Znan je tudi kot dober pevec-tenorist. Kot tak nam je mnogokrat tudi v cerkvi zapel, da smo bili vsi veseli. Tudi v tem oziru ga homo pogrešali. Bog daj, da bi dobili na njegovo mesto njemu enakega in vrednega namestnika za nadučitelja! Njemu in njegovi ljubeznivi gospej želimo še mnoga leta krepkega zdravja in mirnega in veselega uživanja zlate in zaslužene svobode! — Občan.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Dne 5. junija tega leta so nam zvonovi naznanili žalostno novico, da se je preselila v večno pomlad komaj 35 let stara posestnica Marija Sever, rojena Cajnkar. Iskala je zdravja v mariborski bolnici, kjer se je podvrgla težki operaciji, ki ni prinesla zdravja. K večnemu počitku smo jo položili v soboto, dne 7. junija na magdalenskem pokopališču v Mariboru. Bila je vzorna žena in krščanska mati, za katero plakajo žalujoči mož in dve mali nepreskrbljeni hčerki. V miru počivaj, blaga žena!

Št. Ilj pri Velenju. Blagoslovitev društvenega doma se je razvila in pravi šentiljski narodni praznik. Ob desetih je lepa vrsta belo oblečenih deklic otvorila procesijo od cerkve proti novi stavbi, katero je blagoslovil vič. g. kanonik Vraber iz Maribora, ki je nato v cerkvi v izbranih besedah govoril o pomenu in namenu novega doma, povdarjajoč skrb katoliške cerkve za krščansko prosveto med ljudstvo. Popoldan je v društveni dvorani, ki je bila daleč premajhna za številno množico, g. podravnatelj Fr. Hrastelj v ognjevitem govoru proslavljal 25 letnico šentiljskega prosvetnega društva. V posrečeni primeri med starimi gradovi na slovenski zemlji, ki razpadajo v prah, in med novimi gradovi, ki si jih stavi slovensko ljudstvo v obliki društvenih domov je govoril o važnosti krščanske prosvete. G. nadrevizor Pušenjak pa je v dobro premišljenem govoru povdarjal neprecenljive zasluge naših zadrug, ki v duhu Krekovem delujejo za dobrobit slovenskega ljudstva na podlagi zdravih zadržanih načel. Tudi šentiljski posojilnica je iz majhnih začetkov vzrastla po teh načelih v vpoštevanja vreden zavod, o čemer pričra krasna stavba Društvenega doma. Domači pevski zbor je pod spretnim vodstvom g. Blagotinška iz Št. Andraža zapel nekaj prav primernih pesmi, ki so pokazale, kaj premore trdna volja in ljubezen do lepe slovenske pesmi. Dovršena deklamacija je proslavljala ta veliki šentiljski dan. Med posameznimi točkami je neumorno igrala rudarska godba iz Velenja. Nato se je razvila prava slovenska zabava na prostem. V zelenih šotorih so se prodajale različne dobrote domače in tuje in četa urnih deklet in fantov je skrbel, da je teh bodrot postal deležen, kdor je le hotel. Bogate opremljen muzej je skrbel za

Skupščina Prosvetne zveze na Brezjah.

Vsakoletna skupščina Prosvetne zveze na Brezjah se na željo mnogih vrši tudi letos. Ker pa je avgusta meseca evharistični kongres v Zagrebu, kamor bomo tudi povabili lavantince, se vrši skupščina Prosvetne zveze na Brezjah že julija. Prosili smo za polovično vožnjo, imamo zagotovilo, da bo prošnja ugodno rešena. Ker pa moramo s predpripravami začeti, vlijudno prosimo prečastite župne urade, da oznanijo spodaj objavljeni spored in da začno sprejemati prijave. Prijavne pole naj blagovolijo gg. duhovniki sami nastaviti s stolpci: Ime, vstopna postaja, plača za izkaznico Din 5.—. Cena izkaznicam bo Din 5.—. Spored: Dne 6. junija: Odhod z nočnim vlakom, ki odhaja iz Maribora ob 21.50. Če bo potrebno, bodo vozili tudi dopolnilni vlaki. Dne 7. julija: Po dohodu

na Brezje sv. maše. Ob 10 dopoldne pridiga in slovesna služba božja. Ob pol 12. uri zbor. Popoldne čas za zasebne pobožnosti in izlet na Bled. — Zvečer ob 8. uri pridiga, litanije in rimska procesija. Dne 8. julija: Od 4. ure dalje svete maše. Ob pol 6. uri slovesna sveta maša in pridiga. Nato dohod na vlak. Popoldne zveza z vsemi vlaki na stranskih progah.

Zaključek prijav: Da bomo mogli vse potrebno urediti glede vagonov, je treba prijave zaključiti z dnem 23. junija, da imamo mi vsaj 27. junija vse prijave v rokah in da lahko pravočasno razpošljemo izkaznice.

Povdarjamo znova, da se ta skupščina vrši na željo onih, ki želijo letos na Brezje in Bled, kakor vsako leto. Naj se zato istočasno povsod povdari, da bo letos avgusta evharistični kongres v Zagrebu, za kar se bodo objavila posebna navodila.

smeh. Vmes pa je pridno igrala godba in pel pevski zbor od Št. Andraža. In nad vso to razigrano množico se je razprostiralo jasno junijsko nebo, dokler ni večerni mrak zaključil dneva in zabave. Prehitro je minilo, a zadovoljni smo se razšli.

Št. Janž pri Velenju. V nedeljo, dne 15. junija se vrši ob pol dveh popoldne slovesen sprejem v dekliško Marijino družbo in ustanovitev Marijinega vrtca. Svečani obred s primernim nagovorom bo izvršil preč. g. dekanijski voditelj Marijine družbe msgr. Ivan Rotner iz Škal. Po cerkveni slovesnosti je v društveni dvorani kratka akademija s petjem, deklamacijami ter prizorom: Marijina hči pred nebeskimi vrati. Sosedne Marijine družbe, posebno pevke, prijazno povabljene. — Dne 5. tega meseca smo imeli že zopet pogreb. Takorekoč brez slovesa je zapustila moža in nas Jožeta Zajc, po domače Benetkova v Pirešici. Prišedša na polje, se je od kapi zadeta nezavestna zgrudila in je po nekaj dneh mučnega trpljenja umrla v 68. letu svoje starosti. Globoko žalujočemu možu naše odkrito sožalje, rajni pa bodi Bog milostljiv sodnik.

Izpod Donačke gore. V pondeljek, dne 2. junija je bilo celi dan soparno in okrog 5 ure popoldne je začelo bliskati in grmeti in črni oblaki za Bočem niso kazali nič kaj dobrega. Pa kmalu za tem je začela padati suha toča, debela kakor oreh in v pol uri je pokrila zemljo, da smo hodili po njej kakor po zimi po snegu. Še drugi dan zvečer je je bilo pod kapom vse polno. Pšenica, ječmen, rž in oves, vse je popolnoma uničeno ter se mora pokositi. Seno je v zemljo zbito tako, da še ni mogoče kositi. Sadje je na tleh, dreve okleščeno in za več let uničeno. Najbolj je uničeno v vasi Višjavas in Tlake kakor tudi Žahenberg. Škodo je pregledal g. župan in cenilec. Prosimo, da si ogleda škodo kak višji organ, da se nam da takoj za seme ajdo in v jesen pa za seme in za hrano tudi kakšno žito.

Sv. Križ pri Rogiški Slatini. Dne 2. junija je našo župnijo obiskalo hudo neurje, med katerim se je vsula s silovito močjo debela toča. Nevarne megle s točo je veter obrnil ob Boču ter odgnal proti Sv. Florijanu na Hrvaško. Od toče so zelo močno prizadeti naši hribovci ob Boču ter kmetje, ki imajo svoja posestva po vaseh ob vznožju Boča. Toča je prizadetim posestnikom uničila popolnoma gorice in žitna polja. Pšenico, rž itd. so morali posestniki pokositi. Ta grozni točji ropot je napravil prizadetim veliko razburjenje. Oblasti so poslale na lice mesta cenilne komisije. Upamo, da bodo oblasti delale na to, da se po toči prizadetim posestnikom odpiše davek in podari primerna podpora, oziroma semensko žito.

Mislinje. Delavci Pergerjevega podjetja so doživeli vesel dan. Zadnje dni majnika so dobivali vsi zaporedoma vsak svojo hranilno knjižico, glasečo se na znesek treh tisočakov dinarjev iz zapuščine blagopokojnega gospoda Pergerja. Kako je dobri gospod ljubil svoje delavstvo, je pokazal s tem plemenitim dejanjem. 400 je njegovih delavcev in nobeden ni bil pozabljen. Kako veselo razpoloženo je vse delavstvo! Neki človek je rekel: Če rajni gospod Perger še ni bil v nebesih, sedaj pride gotovo, ko je tolikim pomagano. Ta ima bolno ženo, oni bolno mater, tretji kopico raztrganih otrok — kako dobrodošli so bili trije tisočaki. — Vsi se veselimo z našimi delavci in smo hvaležni vodstvu podjetja, da je delavstvu tako prijazno in naklonjeno. Bog daj, da bi bilo naše delavstvo tudi gmotno vedno dobro oskrbljeno! — Obče spoštovanega moža gospoda Rutnika je zadel hud udarec. Pretekli teden v sredo in soboto je spremljal dve svoji hčerki na zadnji poti. Kot

družinski oče je v zadnjem času doživel mnogo bridkega. Bodi mu Bog v tolažbo!

Sv. Martin na Pohorju. Dne 18. maja je umrla v Zg. Prebukovju ugledna posestnica in Marijina družbenka in dobra krščanska mati Genovefa Potočnik v 38. letu. Kako je bila priljubljena, je pokazal njen pogreb, katerega se je udeležila Marijina družba ter ogromna množica občinstva. Blago Fefko in dobro mamico ohranimo v blagem spominu, rodbini pa naše sožalje. — Dne 5. junija so napravili učenci in učenke, 75 po številu, iz Zg. Polskave izlet k Sv. Martinu na Pohorje, pod vodstvom g. upravitelja Rainerja. Gosp. Ivan Böhm iz Frama je daroval otrokom več kilogramov kruha, in gospod trgovec Leopold Vorša revnim otrokom razglednice od Sv. Martina. Otroci so se počutili na zelenem Pohorju zelo zadovoljni. Darovalcema najlepša hvala.

Sv. Jurij ob južni železnici. Kmetijska šola priredi enodnevni tečaj o zelenem precepljevanju šmarnice na zavodu s praktičnimi vajami v sosednem šmarničnem nasadu. Tečaj in prehrana je brezplačna. Tečaj se bo vršil 23. junija tega leta od 9. do 12. in od 2. do 5. ure.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Na Križevu, dne 29. majnika letošnjega leta je obhajal naš cerkovnik g. Ferdinand Kukovec svoj 80 rojstni dan. Znamenito je pri tem še posebno to, da je ravno na isti dan tudi ljubljanski škof. dr. A. B. Jeglič svojo osemdesetletnico praznoval, ker sta oba ta jubilarita na eden in isti dan rojena. Starček že opravlja svojo službo blizu 50 let in je tudi zvest naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Bog še ga ohrani pri zdravju, da še dočaka drugi jubilej.

Stari učenci. V nekem razredu so se učili zgodbe svetega pisma v skupinah po dveh letih. Ker so začetkom novega leta prihajali novi učenci v ta razred, niso mogli odgovorjati vprašanjem iz prejšnjih let. Tako se je zgodilo, da učenec ni odgovoril na neko vprašanje. Katehet vpraša: »Kako dolgo se že učiš sveto pismo.« — »Od Kristusovega rojstva,« odgovori deček. Katehet: »Torej ne od stvarjenja sveta?« — Učenec: — »Ne, pa moj sosed je že tako dolgo tu!«

Dravska dolina. Poštne razmere. Pisal sem neki osebi dvakrat pismo. Pismo pa je prišlo po par tednih nazaj s prilepljenim lističem:

Katehet: »Angelje, ki so se prevzeli, je pahnil Bog v pekel in nikdar več ne bodo videli njegovega obličja.« — Mihec se zasmee, kažoč na svojega sosedo. — »Čemu se smeješ, Mihec?« Mihec: »Ta tudi ne bo videl božjega obličja, ker je zelo kratkoviden!«

Iz vojaške službe. Korporal: »Rekrut Majer, povej, kaj je patron?« — Rekrut: »Sveti Dominik.« — Korporal: »Osel! Jaz mislim patron za ogenj.« — Rekrut: »A tako; sveti Florijan, gospod korporal!«

Opravičljiva razmišljenost. Mlekariča je izročila odjemalki kanglo, v kateri ji je prinašala vsak dan mleko. Odjemalki se zdi kangla nekoliko prelahka, zato jo odpre in vidi, da je le do polovice nalita, in sicer s samo vodo. »Kaj pa je to,« vzklikne, »saj je v kangli sama voda!« — »Ne zamerite, gos-

»Nije tražio — Non reclame.« Ker sem se v mladih letih nekoliko učil hrvaščine, sem pruntal: To naj pomeni, da naslovljenec pisma ni iskal, namreč na pošti. Ja, ljuba duša, si mislim, kako pa ga bo iskal, saj ni vohal, da ga dobi. Včasih je bila navada, da so se na pošti potrudili, da se je pismo dostavilo. Če ga ni pismonoša dostavil sam osebno, ga je pa po komu drugem, na primer po šolarjih. Ali zdaj ni take navade več? Dotična oseba, ki sem ji pisal, stanuje deset minut proč od pošte. Na naslovu sem poleg imena in pošklica imenoval celo hišo, v kateri stanuje. Pa pride pismo nazaj s pripombo: »Nije tražio!«

Sv. Primož na Pohorju. Lani je bilo v naši mali župniji vsega skupaj komaj pet pogrebov. Letos pa že dozdej. In sicer dva še posebno žalostna, namreč dve materi-porodnici. Prva, Frančiška Žviric, je zapustila svojemu možu dvoje nedoraslih otrok; druga, Marija Jeromel pa pet. Obe sta še bili v najlepši dobi. Pljučnica! Žrtvi naših revnih delavskih razmer. — Tretja, kmečka žena je tudi le komaj ušla smrti. — Lesno krizo naši kmetje zelo hudo občutijo. Saj jim pol obstanka daje les. Vsi razumnejši spoznavajo, da se bo treba v bodoče bolj vreči na obdelovanje polja in na živinorejo. Sicer bo jo! Že sedaj marsikatere mu, ki se je nekoliko preveč zanesel na gozd, grozi gospodarski polom. Dosti denarja naši ljudje tudi izmečejo za razne srečke, ki jim jih agenti vsilijo na obroke. Nekaj časa plačuje, potem mu je preneumno — pa pusti in tako zgubi ves vplačani denar. — Ozimine in sploh setve kažejo lepo. Bog nas varuj treska in hudega vremena!

Berkovci. Prostovoljno gasilno društvo Berkovci priredi dne 29. junija tega leta veliko javno tombolo na prostem pri g. Matiji Jurinec z mnogoštevilnimi krasnimi dobitki. — Glavni dobitki so: novo moško kolo, zlata ura, vreča banaške moke 85 kg, boks koža, moška obleka itd. Cena karte po 1 Din. Vsi vljudno vabljeni.

Golavabuka pri Slovenjgradcu. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo vprizori dne 15. junija tega leta igro »Deseti brat« v petih dejanjih in sicer ob 3. uri popoldne pod kozolcem g. Mihaela Sorman, po domače Košutnika v Tomaževi vasi. Naslednjo nedeljo, dne 22. junija se ob isti uri in na istem mestu igra ponovi združeno z veselico pri Košutniku. Čisti dobiček je namenjen za nabavo nove motorne brizgalne. Igra se uprizori ob vsakem vremenu.

Sv. Arh na Pohorju. Pri nas bomo letos obhajali Antonovo že v četrtek, dne 12. ju-

pa,« odgovori mirno mlekarica, »danes sem tako razmišljena, da sem pozabila mleko priliti.«

Zdravnik: »Tu imate termometer, gospod. Vtaknite ga bolni soprog pod jezik, v ustih pa ga naj drži najmanj dve minuti!« — Soprog: »Ali nimate mogoče termometra, ki bi ga morala moja stara držati vsaj pol ure pod jezikom?«

Gospa (se ustavi pred izložbenim oknom): »Poglej, Drago, v ta-le plašč sem se celo zaljubila!« — Mož: »Pojdi, pojdi, ti se nimaš nič za zaljubiti, ti si oženjena žena!«

Gospodar je šel okoli svojega gospodarskega poslopja, da se prepriča, če je vse v redu. Na koncu hleva naleti na starega Matica, kateri je bil nekoč za hlapca pri njem, a je bil sedaj bolan v ubožnici. »Kaj pa ti delaš tu ob tej uri, nočni zrak ne bo dober za revmatizem.« — »Zdravnik mi je svetoval.« »Kaj, da ponoči okoli lažiš?« — »Ne, kokoško juho mi je svetoval!«

nija — ne v petek. Za četrtek torej, romarji, ste povabljeni k ljubemu Sv. Arelu na Pohorju sv. Antona častiti!

Št. IIj v Slov. goricah. Dne 24. maja se je tukaj poročil čevljarški mojster g. Ig. Šef z gđ. Mimiko Šabeder, pridno Marijino družbenico. Veseli gostje so nabrali za dijaško kuhinjo 140 Din, za dijaško semenišče pa 160 Din. Vsem darovalcem Bog plačaj!

Št. IIj v Slov. goricah. Umrl je pri nas dober sosed in vrli član apostolstva mož g. Ivan Germ. Kako je bil rajni priljubljen je pokazal njegov pogreb, ki je bil dne 1. junija. Bodi mu zemljica lahka!

Sv. Martin pri Vurbergu. Zelo nas je presrešla žalostna vest, da je dne 11. maja po večletni mučni bolezni umrla previdena s svetimi zakramenti v najlepši dekliški dobi, v 20. letu svoje starosti Marija Ribič iz občine Ciglenca. Kako zelo je bila pri vseh priljubljenosti in spoštovanju, je pokazal njen pogreb, katerega se je udeležilo mnogo ljudi od blizu in daleč. Ob tej priliki se moramo prav iskreno zahvaliti vsem sosedom in znancem, ki so jo tolažili v njeni bolezni in jo v tolikem številu spremlili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo še dolžni pevskega zboru, ki je pod vodstvom organista g. Stanka Novak zapel na domu in ob odprtem grobu ginljive žalostinke. Preselila se je s čistim srcem iz te doline solz tja gori v nebeške višave, v tisti kraj, kjer kraljuje večni maj.

Vurberg. Dne 1. junija tega leta se je tu ponesrečil po neprevidnosti s samokresom 23 letni posestniški sin Anton Soko, ki je bil dober godbenik. Pri popraviljanju samokresa se mu je ta sprožil v prsa in skoraj bi bilo po njem. Težko bi bilo staršem za edinega sina, ki je bil dober in splošno priljubljen mladenič. Malo več previdnosti bi trebalo z orožjem.

Sv. Urban pri Ptujju. Dne 19. maja tega leta nas je zapustil župnik v pokoju g. Janez Hauptman, ki je tu pomagal v dušeskrbju. Šel je v Slavonijo, kjer mu verni Slavonci obljublajo dokaj brezskrbno eksistenco, tako silno si želijo duhovnika. Mirnemu in blagemu gospodu želimo na novem mestu obilo blagoslova in odkritosrčne ljubezni novih fafaranov v daljni Slavoniji.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Za savsko občino res nekaj izrednega je bila poroka domačinke gđ. Klementine Ritonja z g. Magdičem, uslužbencem pri državni železnici. Vršila se je namreč prvi dan križevih procesij v savski kapeli, kar je bilo gotovo prvič v zgodovini te občine. Na nevestinem domu so svati darovali za Društveni dom 120 Din. — Ravno teden

pozneje pa je bila poroka g. Franca Cajnkar z gđ. Marijo Rajh. Oba sta bila pridna Marijina družbenika. Ženin se je za ta dan pripravil z duhovnimi vajami, kar bi naj posnemali vsi mladeniči, ki se pripravljajo za ta korak. — Tudi tukaj niso pozabili na Društveni dom in so veseli svati nabrali zanj 200 Din. Bog plačaj obojim darovalcem! Mladima paroma pa obilo sreče in božjega blagoslova v življenju!

Majšperg. Toča nas je že dvakrat obiskala in napravila precej škode, da ne bo treba šmarnice posekati, ker jo bo toča, če nas bo večkrat obiskala.

Kobilšak pri Kapeli. Kot spomin na blagega očeta, dobrega katoliškega moža Josipa Holca, je darovala hčerka Marija za dijaško kuhinjo v Mariboru še 100 Din, tako da se je vsega nabralo 154 Din. V imenu dijakov srčno hvala! Naj to dobro delo ljubi Bog povrne blagemu očetu v večnosti!

Kostrivnica pri Slatini. Črni oblaki, noseč pogubo za kmečke pridelke, so se razgrnili nad Bočem, oziroma nad Kostrivnico, v ponedeljek, dne 2. junija. Ljudje so sežigali blagoslovljen les in sveče, proseč Boga usmiljenja. Močan zahodnik je sicer prepodil oblake, ki so pa medtem obsipali s točo, debelo kot oreh, gornji del kostrivniške župnije. Ko je toča ponehala, se je videlo daleč prizadete kraje, ki so bili pobeljeni kakor od snega. Še čez več dni je bilo videti točo po klancih. — Poljski pridelki so uničeni, istotako vinogradi. Merodajne oblasti se opozarjajo, da se usmilijo ubogega ljudstva. Treska in hudega vremena, reši nas, o Gospod!

Kapela pri Radencih. V nedeljo dne 1. junija se je poročila dobra, poštena mladenka, dolgoletna odbornica Marijine družbe Marija Movrin iz Radenskega vrha z istotako vrlim, vsestransko vzglednim mladeničem Lovrencom Korošcem iz Okoslavkega vrha. Na veseli gostiji so dobrosrčni gostje z ozirom na pomankanje delavcev v vinogradu Gospodovem zbrali za prepotrebno novo bogoslovno 170 Din. Vsem darovalcem naj ljubi Bog tisočero povrne, mladima novoporočencema pa želimo, da bi jima Vsemogočni dal milost, da bi bilo njuno življenje tudi v novem stanu prijetno, kakor je bilo v samskem stanu in da ju ljubi Bog ohrani do skrajnih mej človeškega življenja srečna in zadovoljna!

Pečica ob Beču. Vedno je lepo in prijetno tu gori pri nas. S prvimi do zadnjih žarkov nas sonce objema in vsak popotnik se odtod veselo ozira po prelepih gričih in ravninah tja dolj do hrvaškega Zagorja, Svetih gor in Radence ter tja gori proti Sv. Roku in obša-

vinjskim goram ter solčavskim in koroškimi planinam. Pa v veliko žalovanje se je zagnal ta kraj in še posebno Damšetova hiša, ko nam je po kratki in mučni bolezni neizprosna smrt dne 21. maja tega leta pobrala mlado in skrbno gospodinjico in mater Antonijo Damše, rojeno Baštevc-Sket. Kakor je bilo lepo njeno življenje, tako lep je bil tudi njen sprevod na sladkogorsko pokopališče v kljub hudemu dežju. Na zadnji poti jo je spremljala poleg obeh domačih dušnih pastirjev in vlč. msgr. Vrežeta velika množica ljudi iz domače in sosednje njene rojstne šmarske župnije. Počivaj v miru, draga mamica, ljubi Bog pa bodi tolažnik zaostalemu možu in trem otročičkom.

Šmarje pri Jelšah. Prav imate, g. urednik s svojim začudenjem, da iz tako velikega šmarskega okraja posebno v tekočem letu dobite tako malo novic in dopisov, kakor da bi ne imeli nobenih posebnih dogodkov in bi bilo naše prosvetno delovanje popolnoma zapalo. In vendar smo imeli precej gostij in med njimi tudi zlato, ki bi jo imel obhajati že 9. maja, predzadnjo majniško soboto pokopani Matevž Hrup. Da je tukaj »vsesorčni« zrak, nam kaže to, ker jih je bilo med dose-danjimi 30 mrljici 11 nad 70, 7 nad 20 in 12 pod tri leta starih. — Pozimi je krasno uspel naš gospodinjiski tečaj, o katerem bi nam bil pač morala svoječasno kaj več poročati katera izmed udeleženk. — V tem poletju obhaja svojo osemdesetletnico življenja in petdesetnico najzvestejšega obiskovanja šmarnice telesno močan in duševno vrlo razvit Franc Jug iz Globokega, ki je že od leta 1873 naprej — torej že blizu 60 let — zvest naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Kazal mi je pred kratkem zelo obširen za tisk pripravljeni rrokopis najmičnejših pesmic za gostije in poštene zabave. — Zadnjo majniško nedeljo se je v naši romarski cerkvi vendar enkrat pokazal in prav dobro postavil naš cerkveni moški pevski zbor; pa bi se gotovo še prav mnogokrat, ko bi vedeli, kako radi jih poslušamo. — Nekaj posebnega je doživel naš sosed od Sv. Roka, Žan Vreže, ko mu je dne 11. maja od južne strani skoraj v naročje priletel — Bog ve, odkod, krasen, menda dveletni srnjak. To so ti drugi dan lovci letali in stikali. — Kdor pa hoče videti velikanske uspehe našega pod predsedstvom rojaka g. dr. V. Lorgerja stojičnega olupševalnega društva »Procvit«, naj se potruži vsaj ob birmi v juliju ali pa ob Veliki maši k nam in bo strmel nad popolnoma prenovljenim trgom ter še posebej nad čudovito lepo urejenimi cvetličnimi gredami okoli naše cerkve.

Pomiritev. Mlad žid se je hotel dati krstiti. Rabin mu ugovarja in pravi, da se oče, če to zve, obrne še v grobu. — »No, no,« odgovori mladenič, »to se bo vse zopet poravnalo. Zakaj, čez nekoliko dni se dá krstiti tudi moj brat in oče se bo zopet obrnil na ono stran, na kateri sedaj leži in — syršena stvar!«

Nekdo se je v družbi bahal, da spi v najmrzlejši noči pri odprtem oknu. Tovariši mu niso verjeli. Zato se grede ponoči prepričat pred njegovo stanovanje, a najdejo okna zaprta. Ko ga drugi dan vprašajo, kako to, jih šaljivec zavrne: »Kaj je bila sinoči najmrzlejša noč?«

Pek in čevljar se prepirata, kateri stan je častnejši: pekovski ali čevljarški. »Kaj boš ti,« reče pek, »moj stan je gotovo častnejši od tvojega, zakaj, kar jaz napravim, pride vse na mizo, a kar naredi čevljar gre vse pod mizo!«

Sreča tatu. V gledališču so predstavljali igro, v kateri je moralo več igralcev z odra med občinstvo v parterju, da so sodelovali od tam. Komaj je sedel

prvi igralec na svoj sedež, že mu je izvlekel spreten tat iz žepa dragoceno uro. Igralec je zgrabil tatu in kričal: »Stražnik! Tatovi!« — Občinstvo je menilo, da spada to v igro in se je glasno smejalo. Istega mnenja so bili tudi stražniki, zato so se smejali in se niso ganili. — »To ni igra,« je besno zagrmel igralec, »vrag ima mojo uro!« — Občinstvo je udarilo v smeh. Tačas se je izmuznil tat rokam okradenega in med burnim ploskanjem in kllici izginil.

Ne more jesti. Gost sedi v krčmi pri mizi ter gleda pred se na krožnik poln juhe, a je ne vzame. Hitro priteče krčmarica in ga vpraša, ali mu ne diši juha. — »Ne morem jesti,« odgovori gost. — »Ej,« reče krčmarica, »pa vam prinesem drugo!« Kmalu je druga juha na mizi. Gost jo vlije na krožnik, a dene roke križem, ne poskušivši juho. — »Kaj,« vpraša krčmarica, »ali tudi te ne morete jesti?« — »Ne morem,« reče gost na kratko. Krčmarica prinese tretjo juho, a godi se ji kot prvič in drugič.

»Kaj vam pa je, gospod, da ne jeste pri nas juhe?« vzklikne krčmarica. — »Oh,« nategne gost, »saj bi jo jedel, toda žlice nimam!«

Dobre mu je povedal. Več mestne gospode je potovalo lepega poletnega dne peš po deželi. Med potjo so se zabavali s tem, da so izpraševali kmete to in ono ter se potem posmehovali njihovim preprostim odgovorom. Tako je vprašal prevzeten mestni gospodič nekega kmeta: »Slišite, očka, čemu pa stoji križ tam-le?« — »Hm,« odgovori kmetič, »tam se je zgodil pred leti velik čudež, ki se lahko prigodi tudi vam, ako pokleknete pred križ in prav pobožno molite!« — Med glasnim smehom cele družbe vpraša gospodič kmeta vnovič: »Kakšen čudež pa se je zgodil?« — »Tam je prišel k pameti mestni gospod, ki je ravno tako neumno vpraševal kot vi!« se odreže kmet. Vse se je sedaj krohotalo radovednemu gospodiču, ki od tistega časa menda nikoli več ni popraševal kmete, čemu stoji križi ob razpotjih.

USTANOVLJENA LETA 1881

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodnejše, nudi popolno varnost in izplačuje točno.

Celje
v lastni hiši Narodni dom

Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čeke na inozemstvo. Izdaja Uverenja za izvoz blaga.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100.000.000.—
še lastna glavica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14.500.000.—**Maribor**
Aleksandrova c. št. 11

Podružnici:

Šoštanj
(v lastni hiši) 223**OTVORITEV****odvetniške
pisarne!****Advokat Dr. Leo Gozani**
v Mariboru

si usoja naznaniti, da je otvoril svojo odvetniško pisarno v Mariboru, Aleksandrova cesta 12

MARIBOR, v juniju 1930.

Pekovska

vaje se sprejmeta pri pekarni Roman Pek, Ogleušak, p. Zg. Poljskava. 757

T

Predno si nabavite poletno blago obiščite

TRGOVSKI DOM

V MARIBORU

Največja modna trgovina v Sloveniji, meri 98 1/2 mtr z 36 velikimi izložbami. Velikanska izbira vsakovrstnega blaga nudi čudovito nizke cene. V konfekciji plašči od 300 Din naprej kakor tudi vse blago ceneje kot drugod.

Modne knjige zastoj.

728

Modne knjige zastoj.

V malih oznanilih stane vsaka beseda Din 120. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko pošljejo v znamkah.

Mala oznanilaMali oglasi se objavljajo samo ako se **PLAČAJO NAPREJ!**

Upravištvu odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor. Upravištvu.

Pošljite nam takoj Vaš naslov! Dnevno Din. 200—300 in še več lahko zaslužite z delom v Vašem domačem kraju. Znamko za odgovor: »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni trg 25/I. 493

Pljučal Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilanstalt), Sečovo, železniška postaja Rogaška Slatina. 734

V Ptujju kupite cement, apno, deske, late, krajnika, umetna gnojila, semena, galico, žveplo in druge kmetijske in vinogradne potrebščine v najboljši kakovosti in po najnižje mogočih cenah pri **KMETIJSKI ZADRUGI**. 517

Dobro, zdravo in po ceni domačo pijačo si sami napravite z esenco Mestin. Istotako dober rum z rumovim cvetjem. Oboje dobiti le v drogeriji Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 523

Priden konjski hlapec se sprejme do 15. junija v trgovini Josipa Kreml, Maribor, Meljska cesta 9. Na pismene ponudbe se ne ozira. 756

Šestletnega fanta se da za svojega. Naslov v upravi lista. 750

Prodaj tamburaške instrumente po zelo nizki ceni (berde, bugarija I., bugarija II.). — M. Mihalič, Ljutomer 179. 758

Majhno posestvo štiri orale, eno in četrt ure od Maribora se proda. Naslov v upravi lista. 751

Pekevskega učenca, zdravega, ne pod 15 let stare sprejme takoj Andrej Macarol, pekarna, Maribor. 762

Lepo posestvo dva oralna z zidanim poslopjem v Slovenskih goricah na prodaj za 42.000 Din. Več se izve v upravi lista. 763

Telice monto fonske pasme na prodaj. Oskrbništvo Hausampacher, pošta Hoče. 760

Izjava. Spodaj podpisana nisem plačnica za svojim sinom Jožefom. Svarim vsakogar, njemu kaj dati. Marija Dvoršak, Osek 54. 764

Krasne kodre

neomejeno trpežne pri vlažnem zraku in potu dosežejo dame in gospodje brez škár z Hela-Haarkrausessenz. Tudi krasna Bubi-glavica se z Hela olepša tako, da ne rabi nobene ondulacije. Veliko časa in denarja se s tem prihrani, pospešuje rast las. Vaša slika v ogledalu Vas bo očarala. Takoj pri uporabljenju polno onduliranih kodrov, krasne frizure. Mnogo pohvalnih pisem. Posebno gledališke igralke so izrazile polno hvale. Cena Din 12.—, tri steklenice Din 25.—, šest steklenic Din 40.—. Dr. Nic. Kemény, Košice H, Postfach 12/H 14, Českoslovaček. 761

Slovenska jezikoslovca. Dva jezikoslovca gresta na izprehod. Ob svojem pogovoru o besedah in oblikah prideta v hud prepir. Da bi se malo ohladila, se gresta v reko kopat. Ko sta že oba v vodi, pravi eden: »Jaz sem v globokejši vodi kot ti.« — »V globljejeji vodi,« popravi drugi. — »Kaj boš ti, ki hočeš vse po svoji domišljavi glavi!« se razjezi prvi, »kdo pa govori takol Samo ti!« — »Molči!« se zadere drugi, »ti nič ne veš. V globljejeji vodi, tako se pravi.« — »Jaz pa ostanem pri globokejši,« pripomni prvi. In prepir gre dalje, oba si mečeta hribovsko robate v obraz. Kar prvi zakriči: »Joj, krč, krč, pomagaj mi, da ne vtone!« — »Z v« ali u« — kako pišeš besedo utoniti?« vpraša drugi hladno. — »Z v«, zakriči prvi in že leze pod vodo. — »Napak, z u« se piše,« odgovori drugi, »ljudje, ki tako kvarijo jezik, naj le vtonejo v globokejši vodi,« reče in pusti, da prijatelj utone.

Brezsrčen mož. Živel je brezsrčen mož. Žena mu je bila na smrt bolna, a on se za to niti ni zmenil, ampak je sedel v gostilni in popival. Pridejo po njega: »Pojdite domov, žena je na smrtni postelji!« — A on je odvrnil: »Jo pa na drugo posteljo preložite, da ne bo na smrtni!« — Kmalu nato so prišli drugi in mu rekli: »Ženo je Bog vzel k sebi!« Tudi to ga ni ganilo in je rekel: »Le naj jo vzame, a ga bo kmalu grevalo, tako kot mene!«

Tudi to. Upnik: »Kaj? Dolgove delati in ne plačati? V kočiji se peljati? Mene še tudi iz nje pozdraviti?« Dolžnik bolestno: »Torej niti pozdraviti vas ne smem več?«

Ako želite moj nasvet,

tedaj ostanite kakor jaz enkrat za vselej pri Fellerjevih Elsa-milih zdravja in lepote (milo iz lilijnega mleka, lilijine kreme, iz rumenjak, glicerino, boraksovo, katrovano, brivsko). Popolnejših za nego telesa ni! Njihovo izvrstno delovanje izvira iz njihovega zdravilnega sestava. Jaz ne rabim nikdar drugih mil!

Za plemenito nego obraza jemljem Elsa-Creme-Pomadol

Delajte tudi Vi tako — pomagalo bode tudi Vam!

5 komadov Elsa-mila na izbiro stane 52 Din franko če se denar vpošlje naprej; po povzetju 62 Din. — 2 lonca Elsa-Creme-pomade 40 Din franko če se denar vpošlje naprej; po povzetju 50 Din. — Dobiva se povsod! Kjer ne, izvolite naročiti naravnost pri:

EUGEN V. FELLER, Izkarnar, Stabica Donja, Elsatrg 341

TRI PREDNOSTI

- I. Ogromna izbira.
- II. Izberna kvaliteta.
- III. Nizke cene in plačila za elastične.

Blago za moške obleke in spomladanske plašče. — Blago za damske kostime, plašče in obleke. — Cefiri, aksfordi in poplini za moške srajce. — Crepe-de-chine, crepe-saton, crepe-georgette, crepe-marochine. — Benberg- in umetna svila v modernih barvah in deseni. Vsako vrsto platno za perilo stalno v veliki izbiri.

L. O. RNIK, MARIBOR
KOROSKA CESTA STEV. 9

Milijoni ljudij

po vsem svetu nosijo leto za letom dobra PALMA-podpetnike.

Ijudje današnjih dni ne hodijo več na usjenih podpetnikih. Preudarni in napredni hodijo po elastičnih, dobrodejnih PALMA-podpetnikih.

PALMA so za vsakega pešca dobrot, trajajo dalje kot na boljše usnje in se danes počeni tako, da si jih lahko kupi vsakdo, reven ali bogat.

Kar smatrajo milijoni ljudij po vsem svetu za dobro in praktično, to poiskujete tudi Vi. Še danes naj Vam Váš čevljar nabije dobre PALMA-podpetnike

Iz preudarnosti in varčnosti! Za svot boste hvaležni. 730

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novoizgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

193

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

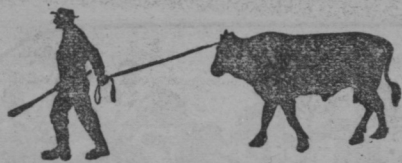
L. L. Z. R. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti **nobenega rentnega davka** ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

Krave, ki se ne zdebelijo

ali zvržejo so večkrat obolele na nalezljivem kataru v nožnici. Več kot 1000 živali vsake starosti z Bissulin zdravljeni z najboljšim uspehom. Živinozdravnik D., Münch. Tierärztl. Wochenschr., 85. Jahr, Nr. 15. Dobi se samo po odredbi živinozdravnika! Brošura (knjižica) s sliko bolezni brezplačno po H. Trommsdorff Chem. Fabrik Aachen. 621 Zastopnik: „LYKOS“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica 8.

Preselitev pisarne

»VARDAR« deln. zavar. družba, insp. Maribor, je preselila svojo pisarno v hišo trg. gremija v Jurčiševu ul. št. 8/L (nasproti Halbwidl-na).

„VARDAR“

deln. zavarov. družba, insp. Maribor.

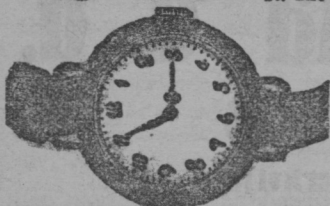
752

Vaš prvi pogled

pri kupovanju ure naj bode posvečen zaščitni znamki. Staroznane znambe „IRO“, „OMIRO“ in „AXO“ iz švicarske tovarne ur tvrdke H. Suttner Vam nudijo jamstvo, da kupujete solidno odperno uro. — Uro za celo življenje! Ker se uporablja samo izbrani material velike finise in trajnosti.

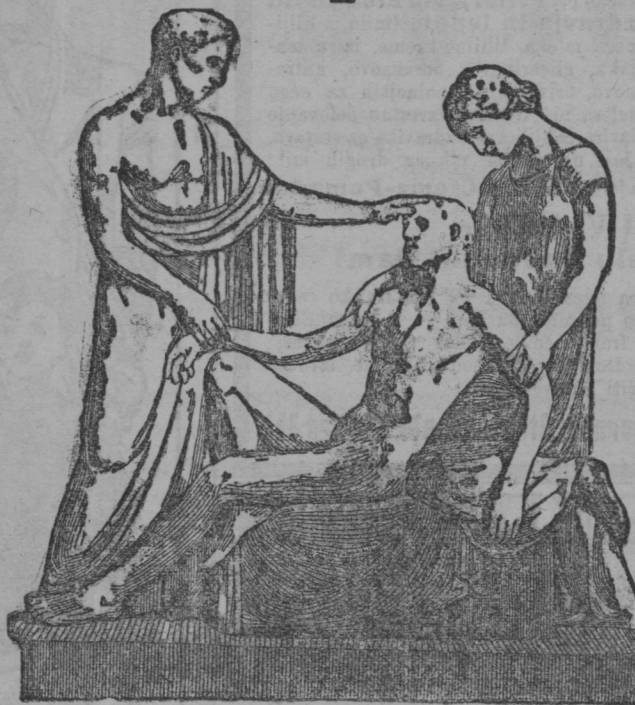
Ze **44** Din dobite pravo švicarsko Anker-za Remonteir žepno uro št. 120 in samo 58 Din stane prava švicarska Remonteir-Roskopf ura št. 121 s la strojem, s svetocim se radium številkami in ka- **98** Din dobite zapestno uro zalcimi. Ze za **98** št. 3720 s kožnatim jermenom, dobrim strojem in dobre kakovosti. A prava peniklana Anker-budilka **49** Din. št. 125 stane samo **49** Vsaka Suttner ura je točno pregledana, zapira se proti prahu sigurno in pošilja se jo po povzetju, s večletnim jamstvom. Rizika ni, ker to kar ne ugaja se zamenja, ali pa se vrne denar.

Tudi Vi dobite brezplačno

novo veliko ilustrirano domačo knjigo ženskih in moških ur, verižic, prstanov, uhanov, okrasnih predmetov ter zlatih, srebrnih darov itd., če jo zahtevate. Pišite še danes svetovni razpošiljalni tvrdki H. SUTTNER, LJUBLJANA ŠT. 992.

Prava pot ki vodi do zdravih živcev!

Bolni, onemogli živel zagrene življenje, povzročajo mnogo trpljenja kot bodoče in trgajoče bolečina, omotice, bojazen, šumenje v ušesih, motenje prebave, nespanje, nedelavnost in druge neprijetne pojave. Moja izšla poučna razprava kaže Vam pravo pot, kako se osvobodite vseh teh boleznih. V isti opisani so vzroki, postanka in zdravljenje živčnih bolezni po dolgotrajni izkušnji.

To knjigo zdravljenja pošljemo vsakomur popolnoma brezplačno ako piše na spodnji naslov.

740

Tisoče zahvalnic potrjuje edini postoječi uspeh neumornega vestnega preizkuševalnega dela za dobrobit bolnega človeštva. Kdor pripada tej veliki četi živčno bolnih in kdor na teh mnogobrojnih pojavih boluje, si mora nabaviti knjižico mojega lečenja!

Prepričajte se sami,

da Vam ne obljubljam nič neresničnega, kajti v prihodnjih dveh tednih pošljem vsakomur, ki mi piše, popolnoma zastonj in franko to poučno razpravo. Dopisnico je poslati na:

ERNST PASTERNAK, BERLIN, S. O. Michaelkirchplatz Nr. 13., Abt. 326.

Vinotoč

je otvoril Oček Lovrenc, Jelovec-Kamnica 754

Prodam

lepo posestvo blizu glavne ceste in 15 minut od postaje, 5 do 6 orolov zdmije, obstoječe iz sadonosnika, vinograda in njive. Klinar Franc, Slivnica pri Mariboru. 753

Stekleno blago in porcelanasto posodo, okvirje za slika, razne kipe i. t. d. kupite najboljšee pri stari Celjski steklarni

M. Rauch, Celje, Prešernova ulica št. 4.

Brušena in navadna ogledala po tovarniških cenah. Prevzema steklarska dela pri novih stavbah. 598

Prodam voz na vzmeteh (Platowagen) v dobrem stanju, nosilnost ca 1600 kg in eden nov kolarsko izdelan gotovljen nekovan navadni voz nosilnost 1500 kg. Ivan Dimnik, posestnik, Jablanca 11, Sv. Barbara pri Mariboru. 758

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 85.000.000.—. Posojila na vknjižbo, porošivo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Redni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

192